

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falú” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.

Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyed-évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 27. szám.

Julius hó 2.

A magyar dal

adott két napon át találkoztunk Kasán, a nagyságos és vitélő fejedelem, Rákóczi Ferenc ódon városában. Tizezernél több dalos és százhetven énekharmonikus fel az Országos Dalosünnep keretében, hogy a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetségének rendezésében a magyar dalnak, a magyar dalban lobogó léleknek és dobogó szívnek hódítsa meg vidám és csengő énekkel rabságból visszerült felvidéki véreinket.

Erős a hitünk, hogy nem volt nehezé a feladatuk. Hiszen a magyar dal nem szűnt meg a rabföldöken sem soha. Ringatta a bölcsőt, szinesítette a játékokat, kísérte a táncot, boldogította a szerelmeit, kaszárnyába kísérte a legényt, lakodalomba a leányt, megízestette a férfi poharát, s jó pajtással tette a nagyszülőt és unokát.

Oh, a magyar dalt elnémíthatták imitt-amott a felbukkant szuroknyok. De mi volt az? Annál nagyobb életerővel csendült fel újra. És messzebb hangzott, mint a pilseni Skoda-gyár legbőmbőlőbb hangja ércszörnyetege. Bizony messzebb. A Kárpátok legtávolabbi csúcsáig. A magyar folyók forrásáig. A Nemere zugáig. A magyarok Istene trónusáig.

Mi neki ez a kis földgolyó, amelynek minden zugába elröpített már a rádió, a cigányzene, a Gyöngyösbokréta sok vidám mókája s a szebbnél-szebb dalárdák és énekhangok serege? Annyi se, mint a sasnak az egérfő. Megy az a szívek érzésén, lelkek szárnyán, gondok felhőjén, boldogság szivárványán, szerelem féltésén, szilajság viharán a magyar élet kitaljesedéséig.

S nem nyugszik, s nem is nyugodhatik addig, amíg káka tövén költ a ruca s jó földben terem a buza, meg amig patyolat a kuruc s gyöngy a felesége. S ahogy Rákóczi, Bercsényi és Bezerédi kurucainak és talpasainak földjéhez elérkezünk, elérünk a Bem apó küzdelmeinek színhelyéhez s az aradi vértanúk hantjaihoz is!

Ezidén is husz pengős buzaárát biztosított a kormány

Julius-augusztusra alacsonyabb, jövő évi márciusra magasabb az ár — Minőségi prémium mm-ként 25 fillér Elkerülhetetlen a buza-termelés csökkentése

A kormány június hó 25-én nyilvánosságra hozta az új termésértékesítési rendeletet, az ország népe tehát már az aratás előtt teljes tájékoztatást nyer a buzaértékesítés kérdésében.

A falusi nép örömmel fogadja a termésértékesítés új szabályozását, amely a tavalyi rendszer fenntartásával, továbbfejlesztésével a gazdasági egyensúlyt továbbra is biztosítja és ezenfelül a jogos igényeket fokozottabban kielégíti.

A búzát exportáló államok között hosszú ideje öldöklő harc folyik a világpiacokon. A jelenlegi világpiaci ár, amely nyolc pengő körül van, az olcsóbban termelő, tengerentúli gazdák költségeit sem fedezi. Az államok egész sora volt kénytelen különböző formában támogatni a termelőket, ezek a támogatások azonban messze elmaradnak az áldozatok mögött, amelyeket az utóbbi években a magyar kormány hozott a gazdák érdekében. A huszpengős buzaár fenntartása komoly anyagi áldozatokat jelent és ezeknek a terheknek egy részét csak úgy vagyunk képesek viselni, hogy egyes államokkal sikerült buzafeleslegeink elhelyezésére ránkézve kedvező egyezményeket létesíteni. A baráti államok, Olaszország és Németország évről-évre tekintélyes mennyiségű búzát vesznek át tőlünk a világpiaci árnál lényegesen magasabb áron. Külkereskedelmi tárgyalásaink az idén is sikerre vezettek és elértük azt, hogy hét és félmillió méter-mázsa buza megfelelő értékesítésre van máris biztosítva.

A buzaértékesítés tavalyi szabályozását a kormány ezidén továbbfejlesztette azzal, hogy az értékesítési idő alatt a buza árát lépcsőzetesen tovább emeli és prémiumot állapít meg a minőségi buzára. Az emelkedő buzaár a gazdák régi kívánsága, mert így a beszáradási, tárolási és kamatveszteségeket ki lehet egyenlíteni. Ezenfelül általános értékesítési érdek, hogy az aratás után ne lépjen fel túlzott buzaár, mert az átvett ár tovább nem emelkedik. A gazdák jogos igényei tehát ki vannak elégítve, de ugyanakkor a fogyasztók érdekei sincse-

nek veszélyeztetve, mert a szóbanforgó mérsékelt áremelkedés az örlemények és a kenyeri állandó áralakulását nem érinti.

A minőségi prémium az évek óta nagy erővel folytatott minőségi termelés eredményeinek elismerése. Nagyjelentőségű a rendelkezés az ár és a minőség, amely megállapítja, hogy a kormány gondoskodik az egyéb szemestermények, mint a tenyéri és rozs megfelelő értékesítéséről is, a buza és a tenyéri határidőpiaci forgalmát pedig megszünteti.

A rendelet teljes egészében így hangzik:

A rendelet szövege

Az ideai buza-termelés értékesítése érdekében lefolytatott külkereskedelmi tárgyalások során kivitelileselegünkből eideig mintegy 7.500.000 mm buza értékesítését sikerült a kormánynak biztosítani, Az említett külkereskedelmi megállapodásokban részünkre biztosított buzaárak, valamint a buza ártartására előirányzott anyagi támogatások segítségével a kormány a folyó gazdasági évben is biztosítani fogja, hogy a buza-termelő gazda az elmúlt évhez hasonlóan

a kereskedelmi forgalomba kerülő buzáért átlagban megkaphassa a múlt évi 20 pengős árat.

A buza ártartásának gyakorlati biztosítása az elmúlt évben már életbe léptetett felvásárlási rendszer alapján fog az 1939—1940. gazdasági évben is megtörténni olyan

formában, hogy a Futura és a gabonakereskedelem az egyes vasuti- és hajóállomásokon az alább megállapított árakon minden buzamennyiséget, korlátozás nélkül, köteles felvenni.

Az elmúlt év tapasztalatai alapján az egész évre egységesen megállapított buzaárak helyett

a folyó termésévre lépcsőzetes árakat léptetett a kormány életbe azéért,

hogy a gazdasági év későbbi időszakában az értékesítésre kerülő buza után a tárolási-, kamat- és egyéb költségek is a gazdák javára térüljenek meg.

Ezek az árak a következők:

	Pengő
1939 július—augusztus	19.00—20.50
szeptember	19.20—20.70
október	19.40—20.90
november	19.55—21.05
december	19.70—21.20
1940 január	19.80—21.30
február	19.90—21.40
március—április	20.00—21.50
május—június	20.00—21.50

A táblázatban feltüntetett árak az illető hónapban érvényes legalacsonyabb és legmagasabb buzaárakat jelentik.

A legmagasabb buzaár fizetendő a nyugati határállomásokon, valamint a dunai, továbbá a Szolnoktól délre

BESZÉLŐ SZÁMOK

A statisztikai adatok szerint május hónapban Magyarország külkereskedelmi forgalma a következőképpen alakult (a tavalyi adatokat zárójelbe téve): behozatal 40.7 millió (34.5), kivitel 46.8 (39.9) millió pengő. Májusi külkereskedelmi mérlegünk tehát 6.1 (5.4) millió pengős többlettel zárult. A jelenlegi nehéz külkereskedelmi viszonyok között igen jelentős eredmény ez a kiviteli többlet, amely a tavalyi májusi külkereskedelmi többletet is meghaladja.

felekvő tiszai hajórakodó állomásokon, az exportra megfelelő minőségű 80 kg-os buzárért vagónba vagy uszlyba rakva. Az egyéb helyeken átadásra kerülő buzárért a fuvarköltségekkel csökkentett ár került kifizetésre, mégis azzal a korlátozással, hogy az illető hónapra megállapított legkisebb árat a gazda akkor is megkérja, hogy ha a fuvarköltségek ennél alacsonyabb árt eredményeznének.

A minőségi buzatermelés értékesítése érdekében az a gazda,

aki az átlagos exportminőségű (80 kg hl súly) jobb minőségű buzát szállít, további q-kénti 25 filléres minőségi felárlan részesül.

A buza árának ilymódon való biztosításán felül a kormány szult helyez arra, hogy az egyéb szemestermények (a tengeri és rozs) ugyanakkor megfelelő áron értékesülhessenek a gazdasági év folyamán.

A kormány foglalkozott végül a gabonafélék határidős forgalmának kérdésével is és olyképpen határozott, hogy a buza és a tengeri határidős forgalma az 1939—40. gazdasági évben nem léptethető életbe, ellenben a rozs határidős forgalmát a jövő gazdasági évre is engedélyezte.

A kormány a buza világiaci árát lényegesen meghaladó huszpengős buzár fenntartása érdekében — a kivétel útján értékesítendő buza mennyiségével arányosan — súlyos anyagi áldozatot hoz. A jövőben tehát a buza megfelelő áralakulása csak akkor lesz biztosítható,

ha a vetésterület megfelelő csökkentésével a buza elhelyezésével kapcsolatos áldozatok is kisebbedni fognak.

Ennek érdekében nyomatékosan felhívja a kormány a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az ártartás lehetővé tétele érdekében már az őzi vetésnél a buzaterületek csökkentésére törekedjék.

A Kormányzó Ur kitérítést adományozott Borisz bolgár királynak

Borisz bolgár király június 22-én ötnegyedórás kihallgatáson fogadta Szófiában vitéz Keresztes-Fischer Lajos altábornagyot, a Kormányzó Ur főhadsegédét. A kihallgatás az altábornagy átnyújtotta Borisz királynak a magyar érdemrend nagykeresztjét. A kihallgatás után az uralkodó ebédre hívta meg a Kormányzó Ur főhadsegédét a főváros közepén lévő nyári kastélyába. Az ebéden résztvett Woraciczky Olivér gróf szófiai magyar követ is.

Borisz bolgár király a magyar érdemrendnek a szent koronával ékesített nagykeresztjével történt kitérítése alkalmából a következő táviratot intézte a Kormányzó Ur Ófőméltóságához:

„Főméltóságod főhadsegéde átnyújtotta az a magas kitüntetés, amelyet Főméltóságod nekem adományozni méltóztatott. Ez iránymában tamisított megtisztelő figyelemmel emez újabb jelemben annak a rokonszennének megnyilatkozásait látom, amellyel Főméltóságod és a magyar nemzet országom iránt viselkednek.

Bensőséges meghatottsággal szíveskedek hálámot kifejezni és ismételtlen kifejezést adni Főméltóságod iránti érzett nagyrabecsülésnek és őszinte barátságomnak, egyben tolmácsolni Főméltóságod és a nemes magyar nemzet boldogságára irányuló legjobb kívánságaimat.

A HÉT POLITIKÁJA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház június 22-iki, csütörtöki ülésén megkezdtek az indemnitásról (felhatalmazásról) szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Bence Zoltán kifogásolta a nyilas-

keresztes képviselők öltözékét, amely sem a magyar izlésnek, sem a hagyományoknak nem felel meg. Ezután Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter emelkedett szólásra, hogy megindokolja, miért kér a kormány felhatalmazást.

A pénzügyminiszter beszéde

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter hosszabb beszédében okolta meg, hogy miért kellett indemnitást, felhatalmazási törvényt hozni. A rendes költségvetési munkálatokat félbe kellett szakítani a nemzetközi feszültség miatt. A megnagyobbodott országnak viszont új költségvetés kellett. Annak pedig módosítását kívánta Kárpátalja visszaszátalása.

Igy csak szeptember második felében teheti le az új költségvetést a Ház asztalára.

Közben lényeges változások következtek be, amelyek pénzügyi kihatásokat vontak maguk után. A hitelköltség 211 millió volt. Az üzemenél 36 millió a hiány, előirányozva 28 millió volt. A Felvidékkel kapcsolatos katonai, kulturális és egyéb kiadások összege 177 millió. A családi pótlék felémelésére 8 millió kellett, az inségakcióra az előirányzaton felül 7 milliót költöttek. A 37 millió bevételserző kiadással együtt a hitelköltség 229 millió.

Jelentette a miniszter viszont azt is, hogy a bevételek is emelkedtek. A költségvetés 878 millió előirányzott összege 942 millióra gyarapodott.

A hiány, amelynek fedezéséről gondoskodni kellett, 82 millió volt. Ezt a készpénzkészletből fedezték.

Tartalékainkat nagyrészt felhasználtuk a Felvidék, a Kárpátalja visszaszerzésével kapcsolatos költségekre. Jobban nem használhatunk volna fel. (A miniszternek ezt a kijelentését az egész Ház dörögő tapssal fogadta...)

— A milliárdos beruházási alapból 296 milliót adunk ki a hadseregére — mondotta a miniszter. — Eredetileg úgy terveztük, hogy az első évben 200 milliót költünk a hadseregére, de máris 300 milliót költöttünk. (Nagy éljenzés és taps.) Egyéb tárcák beruházásaira 52 milliót folyósítottunk.

A beruházási előjárulások bevétele 125 millió. Ennek levonásával 263 milliót kellett kölcsönnel fedezni. Eddig két kölcsönt vetünk fel, az egyik 125, a másik 150 millió. A beruházási alap egyensúlyban van a rendkívüli kiadások ellenére. (Nagy taps.)

Ezután jelentette a miniszter, hogy most kerül a Ház elé a negyven évi házaadmentességről szóló javaslat, amely a Horthy Miklós Kormányzó Ur tízéves jubileuma alkalmából emelni kívánt, ezer lakásra és 3000 kislakásra terjed ki. Január elsejétől kezdve arról is kell gondoskodni, hogy a pénzügyminiszter újabb felhatalmazást nyerjen harminc éves házaadmentességek további engedélyezésére.

Bejelentette még a miniszter a társulati adó reformját, hogy bizonyos nyereségek el ne bujhassanak az adó alól. Előlekedjében

van az egyenes adó reformja, amellyel elsősorban családvédelmi szempontokat kíván kidomborítani. Az adórendszer egyszerűsítésére törekszik. Végül

a hadmentességi díjról szóló törvényjavaslat tervezését is bejelentette a miniszter.

Akik két évet szolgálnak, hátrányban maradnak az otthon maradókkal szemben. Ezt az igazságtalanságot akarja az új adó kiegyenlíteni.

A miniszter beszédét hosszantartó lelkes taps és éljenzés követte.

Gyorsan dolgozik a Ház

A vita további során vitéz Faragó Endre meleg szavakkal emlékezett meg a magyar tanítóságról, amely hősiessen állja a vártát, kemény, magyar elszántsággal, nehéz viszonyok között. Mühl Henrik kijelentette, hogy ő és a német kisebbebb államú és az is marad, de kéri, hogy a magyar hazán belül a németseg népi életének biztosítására törvényeket hozzanak.

Többek felszólalása után, a Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben megszavazta.

A június 23-iki, pénteki ülésen a kormányának adott felhatalmazás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A javaslatot Krúdy Ferenc előadó ismertette. Néhány hozzászólás után, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter azt hangsúlyozta, hogy a javaslatot a külpolitikai helyzet indokolja, egyébként is a felhatalmazás csak az államháztartás egyensúlyának megővására, valamint a gazdasági és hitelélet biztosítására vonatkozik. A Ház a javaslatot elfogadta és áttért a tisztviselői és munkaházak és inségakciók adómentességéről szóló javaslat tárgyalására.

A június 26-iki, hétfői ülésen a Budapestben létesítendő tisztviselői és munkaházak, valamint inségakciók adómentességéről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Müller Ferenc szerint a négyezer lakás építése frissítőleg fog hatni a gazdasági élet vérkeringésére. Azt kívánja, hogy az építkezési anyagok árát mérsékeljék és a jobbadán zsidókézen lévő gyárakat és kereskedőket rendszabályozzák meg. A házaadmentességet ki kell terjeszteni a vidékre is. A továbbiak során Klein Antal támadást intézett Mühl Henrik képviselő ellen és hangoztatta, hogy a németseg kétszáz évvel ezelőtt jött be az országba és kétszáz év óta minden megapott ebben az országban: pozíciót, állást, kenyeret, megfizetést, vagyont és jogot. A német származású Klein Antal kijelentéseit tetsszettel fogadta a Ház.

Csoor Lajos a kislakások adómentességéről szóló javaslatot a falusi házakra is szeretné kiterjeszteni. A június hó 27-iki, keddi ülésen a szónokok elismeréssel adták a fővárosban építendő kislakások adómentességéről szóló törvényjavaslat iránt, majd Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter jelentette ki, hogy ha vidéken is akció indul meg ha-

sonló tervek keresztülvitele érdekében, azok támogatására megtesz minden intézkedést.

A javaslatot a képviselőház elfogadta, majd áttért a magyar-japán barátsági és szellemi együttműködésre vonatkozó egyezmény beakceptálásának tárgyalására. A javaslatot Hóman Bálint vallás- és közoktatásiügyi miniszter hozzászólása után elfogadták.

Vita nélkül szavazták meg ezután a rendkívüli követek és meghatalmazott miniszterek végelbírása alá vonatkozó törvényjavaslatot.

A Mühl Henrik és Klein Antal között folyó éles vita után Csády István gróf külügyminiszter szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a két német származású képviselő párharcát nem válik az ország külpolitikái érdekében hasznára. A képviselőknek teljes mértékben módjukban van személyi elégtételt szerezni maguknak más helyen.

Az ülés történetéhez tartozik még, hogy Teleki Pál gróf miniszterelnök indítványt nyújtott be a felvidéki és kárpátaljai képviselők behívására.

FELSŐHÁZ

A felsőház június 22-én ülést tartott, amelyen a felvidéki képviselők behívásáról és a Kárpátalja visszaszátalásáról szóló törvényjavaslatokat tárgyalták. József királyi herceg az utóbbi javaslathoz hozzászólv, megállapította, hogy Kárpátalja visszatérése igen nagy lépés Nagymagyarország feltámadása felé. Teleki Pál gróf miniszterelnök beszédében azt hangoztatta, hogy Kárpátalja országunk része volt addig is, míg husz évtized alatt idegen uralom alatt állott. A magyar nép azokat a nem magyar ajkú testvéreinket, akik a Kárpátok medencéiben éltek ezer éven át, tudta vezetni, felvirágoztatni és tudta velük úgy megszerettetni a hazát, amint azt mi magyarok szeretjük.

A felsőház mindkét törvényjavaslatot megszavazta.

A június 26-iki ülésen az indemnitást tárgyalta a felsőház. A javaslatot Reményi-Schneller Lajos beszéde után megszavazták.

A MÉP értekezlet

A Magyar Élet Pártja Vay László báró országos elnök elnöklésével június 22-én értekezletet tartott, amelyen szervezési kérdésekkel foglalkozott. Vay László báró rámutatott arra, mennyire fontos, hogy a Magyar Élet Pártja a választások során megerősödött táborát ne csak megtartsa, hanem tovább erősítse és a pártnak irányító és vezető szerepét mind az országos politikában, mind a községi, városi és törvényhatósági életben ne csak biztosítsa, hanem még jobban kifejlessze.

Ezután Teleki Pál gróf miniszterelnök kérte a párt tagjait, hogy minél szorosabb kapcsolatot tartsanak fenn választókerületük közönségével.

Kormányzói biztost kap Kárpátalja

A kormány a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai terület közigazgatásának ideiglenes rendezéséről rendeletet adott ki, amely szerint a kárpátaljai területre, a miniszterelnök előterjesztésére az államfő kormányzói biztost és főtanácsadót nevez ki. A kormányzói biztos és főtanácsadó székhelye: Ungvár. A kormányzói biztos gyakorolja a kárpátaljai területen a vármegyei törvényhatóságokat megillető szabályrendeletalkotási jogkört és megilletik mindazok a jogok, amelyeket a jogszabályok a főispán hatáskörébe utalnak.

A kormányzói biztost a kárpátaljai területet érintő általános érdeki kérdésekben a főtanácsadó tájékoztatja. Az ilyen kérdések tárgyalása céljából a kormányzói biztos székhelyén véleményező- és indítványozó

bizottságot kell alakítani.

A rendelet egyik legfontosabb intézkedése kimondja, hogy a kárpát-aljai területen az állam hivatalos

Kormányzói kegyelem a kárpátaljai politikai bűnösöknek

A hivatalos lap június 28-iki száma legfelsőbb elhatározást közöl, amelyben a Kormányzó Ur *államfői kegyelmezési joga széleskörű gyakorlásával* is hatékonyan előmozdítani kívánja e területek sokat szenvedett lakosságá elki békéjének és megnyugvásának megteremtésére irányuló céltudatos törekvéseket. E törekvések által vezéreltetve, kegyelemen részesíti állampolgárságra és nemzetiségre tekintet nélkül mindazokat:

a) akiket a kárpátaljai területek állami hovatartozásának kérdésével, illetve az ebből támadt politikai fe-

nyelve magyar és a magyar-orosz, továbbá, hogy a törvényeket hiteles fordításban magyar-orosz nyelven is ki kell adni.

szültséggel kapcsolatban a jelen elhatározás kibocsátásáig elkövetett bűncselekmény miatt a polgári vagy katonai büntetőbíróóságok jogerősen elítéltek,

b) akik ellen polgári vagy katonai büntetőbíróóság előtt ily cselekmény miatt kell bünvádi eljárást indítani vagy folytatni.

A kegyelem kiterjed úgy a tettesekre, mint a részesekre és úgy a befejezett bűncselekményekre, mint annak kísérletére, valamint a kegyelem alá eső bűncselekménnyel kapcsolatban bűnpártolásra is.

A miniszterelnök kétnapos felvidéki útja

Teleki Pál gróf miniszterelnök június 24-én reggel kétnapos felvidéki kirándulásra indult. Utjának egy részén elkísérte *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter is, valamint *Zeindely* Ferenc és *Szily* Kálmán államtitkárok. A miniszterelnök először a *Lucia-bányát* tekintette meg, ő maga is leszállt a bánya mélyére. Innen *Jászóvárra* ment, ahol részvett az új prépost beiktatásán.

A miniszterelnök autója *csótán Kassán* állt meg. Résztvett a dalosversenyen, ahol melegen ünnepelték. Nagy sétát tett a városban és megtekintett minden érdekességet. Sétáközben persze sokan felismerték, körülvették és ünnepelték.

Az este folyamán a miniszterelnök *Kassa* szép kirándulóhelyén, a *Bankón* vacsorázott nagy társaságban és meghallgatta a *kassai iparos- és kereskedőtársadalom* képviselői részéről előterjesztett kívánásokat.

A miniszterelnök másnap, vasárnap folytatta felvidéki körútját. *Pel-*

sők, Jolsva, Domicia és Krasznahorka voltak a kirándulás egyes állomásai. A miniszterelnök gyalogsétákat tett a községekben, az igazi turista érdeklődésével tekintett meg mindent. Később áthajtott *Rozsnyóra*, ahol megnézte a várat, majd az este folyamán visszatért Budapestre.

Kunder miniszter Észtországba repült

Kunder Antal kereskedelmi- és közlekedési miniszter június 26-án reggel a budaörsi repülőtérrel *Tallinnba*, Észtország fővárosába, utazott, hogy az ott, majd néhány nappal később a *Helsinki*ben rendezendő magyar-észti és magyar- finn kulturális vegyesbizottságok ülésén a magyar kormányt képviselje.

Kunder miniszter útját egy napra *Varsóban*, a lengyel fővárosban, megszakította. Itt a lengyel kormány ünnepélyes fogadtatásban részesítette a magyar kereskedelmi minisztert.

Kunder Antal másnap folytatta útját és este 6 órakor érkezett meg *Tallinnba*. Itt ünnepélyesen fogadták a magyar kormány képviselőjét és este *Jaakson* közoktatásügyi miniszter vacsorát adott tiszteletére.

kinai vizeket a francia és amerikai hadihajók tartanák szemmel.

A láz tehát Keleten változatlan. Jóléso érzéssel közölhetjük *Macsek*, a horvát nép hivatalos vezére, lapjának vitéz nagybányái *Horthy* Miklós beszédére irt választát. A *Komoly* lap szerint

Magyarország összes szövetségének kell fogadniok a békejobbot, amelyet a magyar államfő nyújt nekik a magyar nép nevében.

Ezt a nyilatkozatot vártuk is a horvát nemzetből.

Ünnepe volt az angol fővárosnak. Hazaérkezett amerikai utjáról a királyi pár. London idegessége diadal-mámorra változott e napon. Egyszerű élelenség fogadta a népszerű uralkodópárt.

Római jelentések szerint, a pápa elhalasztotta nyaralásának megkezdését. Több külföldi vatikáni követet rendelt magához, hogy *újabb béke-kísérletének megindítása előtt*, véleményüket meghallgassa. A Szent-*atya* nem adja fel a reményt, hogy a szeretett szava előbb-utóbb helyes mederbe terelheti a világ békéjének fenyegetett helyzetét.

Beszámoló a „Magyar a magyarért” mozgalom eredményeiről

A „Magyar a magyarért” mozgalom járási és körzeti vezetői a mozgalom munkásságáról és eddig elért eredményeiről június 26-án nagygyűlés keretében számoltak be a belügyminisztérium dísztermében. A nagygyűlést kiűntette megjelenésével vitéz nagybányái *Horthy* Miklósné, a Kormányzó felesége és *Anna* főhercegnője a mozgalom fővédnökei, ezenkívül megjelentek: vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és felesége, *Jaross* Andor miniszter és felesége, *Imrédy* Béla volt miniszterelnök és még sokan mások.

A nagygyűlést *Imrédy* Bélané nyitotta meg. Meleg szavakkal üdvözölte a Főméltóság Asszonyt és *Anna* főhercegnőszonyt, valamint a megjelent nagyszámu előkelő közönséget és köszönetet mondott a mozgalom lelkes munkatársainak.

Ezután a járási- és körzeti vezetők számoltak be múltévi munkásságukról, majd *Bronts* Gézáné, a mozgalom ügyvezetője, emelkedett szó-lásra. Ismertette, hogy a „Magyar a magyarért” mozgalom *1348 községben* végeztet adóss munkát. A mozgalom *1,686.164.91 pengőt* fordított *élelmi-szeresegélyre*, *251.065.18 pengőt ruha, cipő, tűzifa*, stb. segélyre, *258.642.04 pengőt pénzsegélyre*, *190.859.87 pengőt a menekültek felségélyezésére*, *116.379.62 pengőt étkeztetésre*, *1 millió 179.667.45 pengőt inségmunkákra*, *66.000 pengőt háziiparra*, *232.060.65 pengőt foglalkoztatási és egyéb költ-ségekre*, *501.600 pengőt egészségghá-zakra*, *305.395 pengőt napközi otthonokra*, *286.000 pengőt tejutakára*, *139.949 pengőt egészségvédelemre*, *235.527.51 pengőt kultur és diákszo-cialis celokra*, *106.852.72 pengőt a szervezet fenntartására* és *249.107.33 pengőt* egyéb kiadásokra.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter állott fel ezután szó-lásra, s beszédében a megsegítettek nevében a Főméltóság Asszonynak és a Kormányzó Urnak hódolatteljes és hálás köszönetet mondott. De őszinte köszö-netét nyilvánította mindazoknak, akik ezt a nagy munkát végezték és azoknak eredményeiben részesek voltak. Ezután bejelentette, hogy a Kormányzó Ur a mozgalom vezetőinek és munkás tagjainak elismeréséül fejze ki és közölök többeket a *Magyar Vöröskereszt* érdemkisztevével, illetöleg érdemeivel tüntette ki.

Bronts Gézáné a kitüntetettek nevében megköszönte az öket ért megköszöneteltést és ígértet tett, hogy törhetetlen hittel fognak tovább dolgozni Magyarország felépítésén.

Jaross Andor miniszter a visszacsatolt Felvidék lakosságá nevében hódolatteljesen mondott köszönetet a Főméltóság Asszonynak, mint a magyar szív-mozgalmak fővédnökének.

Hálás köszönetet mondott a Magyar a magyarért mozgalom vezetőjének, *Imrédy* Bélanének és annak a lelkes hölgyvezérkarnak, akik a mozgalom munkásságában részt vettek.

A beszámológyűlés *Imrédy* Bélané elnök zárószavaival ért véget.

Dalosverseny Kassán

Amint lapunk vezetőhelyén is megemlékezünk róla, *tizenháromezer dalos* részvételével hatalmas lelkesedésben forrt össze a csonkaország, a visszavért Felvidék és Kárpátalja népe a magyar dal jegyében Kassán a június 24-én és 25-én tartott dalosünnepség alatt. Ilyen nagyszabásu dalosverseny Magyarországon még nem volt. S nemcsak művészi jelentőségében, de társadalmi szempontból is messze ki-magaslak az eddigi keretekből. Rákóczi városa s benne a legvároalbi környékek összegyűlt érdeklődői me-leg szeretettel és magyaros büszkeséggel ünnepelték az ország minden részéből megjelent dalosokat, akik nemcsak ajkuk énekével, hanem szívük melegevel is hirdették, hogy egy és öök, töretlen és elválaszthatatlan a magyarság.

Soha a magyar téren s a magyar ég alatt a magyar dal nagyobb diadal nem aratott, mint *Kassán* a 172 daloskör részvételében. Nemcsak a be-érkezett, a földrészeket megjáró énekarok szerepelték a nemes és főlemöl versenyben, hanem feltűnt magvas művészi teljesítményével a *kisabb falusi és munkásénekarok egész sora is*. A legtöbb szemekáprázatot, élénk népszeletben. És gyönyörűen illeszkedett a hatalmas magyar együttesbe az *osloí Akadémisk Korforening* svéd vegyeskar, amely művészi előadásban és kitűnő kijetéssel énekelte magyar nyelven a Himnuszt, a Hiszek-egyét és két magyar dalt.

Az ünnepségek első estéjén *Teleki* Pál gróf miniszterelnök és *Hóman* Bálint kultuszminiszter is résztvett.

Román hanyagság is részes az alföldi árvíz-katasztrófában

A legutóbbi esős időjárás nagy károkat okozott a trianoni határ mentén elterülő alföldi részekben. Rendkívül érdekes ezzel kapcsolatban az összes alkalas lapoknak az a budapesti keltezésü hire, hogy a *román katonai hatóságok szabotál munkája következtében a magyarországi árvíz nagy károkat okozott*. A tudósítások ki-emelik, hogy a magyar kormány követelni fogja Romániától a káro-k megtérítését.

Ha orvosi jelentést kellene kiad-nunk a nemzetközi dipomáciái hely-zetről, körülbelül ezt írhatnánk:

— A beteg állapota súlyos, de változatlan. Lába ezidőszent nem emelkedik, de alább se száll. Léle-kzete rendellenes és kapkodó. Vérmér-séklete a szervezet különböző részeiben eltérő. Gyomra jól működik, sok mindent bevesz. Kisebb epeömléséből származó sárgasága lassan fejlődik vissza. Végtagjai nagyobb mozgásra képtelenek. Agyműködése lanyha. Ja-vulás a közel jövőben alig várható.

Mivel azonban nem vagyunk orvosok, a tényék egyszerű felsorolására kényszerülünk, amelyek min ennél hácben tükrözik vissza a me-stersé-ges orvosi jelentésünkben fejtűnté-teli jelenségeket.

Moszkva nem fogadta el London és Páris legújabb javasla-tait sem.

A bolsevista vérfertőzés nehezen illeszthető a világ vérkeringésébe a veszedelmes koránagy áthurcolása nélkül. Már London és Páris is kezd csúzni. Az eddigi előnyök elvesztését is féltik a huza-vonától. A tárgyalás azonban tovább folyik. Az még lep-lezi a kudarcot.

Közben Páris és Ankara szövetsé-gét kötött. A törökök támogatásáért *Franciaország* az alexandretai szand-

zsák visszaadásával fizet. A meg-egyezésre felzudulnak a német és olasz lapok. Élesen hangoztatják, hogy a Földközi-tengeri helyzet érin-telenségéről hangoztatott alapelvet maguk a kitalálók döntötték meg a megállapodással.

A tiltakozásra *Chamberlain* angol miniszterelnök újabb békebeszédde-l válaszol. Sajnálja, hogy Európa jó-vóját a gyanúsítások mérge sorvasztja. De büszkén kijelenti, hogy

egyetlen angol kormány sem fogja megengedni külpolitika-jának előírását más hatalmak részéről.

A *tiencsini* helyzet pedig tovább bogozódik. A japánok egyre szűkebb területre korlátozzák *Szvatouban* az angolok mozgási lehetőségeit. Egyes világlapok jelentése szerint, a japá-nok az egész délkínai partvidék meg-szállására készülödnék. Válaszul az angol-francia tengeri haderök flot-tatüntetést akarnak rendezni Tien-csin előtt. Elötte azonban erősen hangoztatják a londoni lapok, hogy az angol kormány még mindig keresi a békes megoldást Japánnal.

A nagy kavargásban már az ame-rikai flotta is készül beavatkozni. Megegyezett a két nyugati hatalom tengeri haderejével, hogy amíg az angol flotta Tiencsint ellenöri, a dél-

Mesélő és nótázó Ormánység

Az ormánok dicő elei a hirneves Gyűd vezérről jöttek be, előzónlve a Dráva-menti termékeny síkságot, megalkva a földet római „Serényi”, föl a ma Ormán-hegyföldnek nevezett hegylányok. Ősi föld ez és szinmagyar. Koppány vezér magyar fajtája, Etu vezér vérbeli öreke. Ma már csak a hir regél a régi illyrekről, a pannonszlovénekről, de különösképpen a rómaiakról, akiknek nagyszerű táborhelyük volt ez az istenáldotta vidék. A hir beszél és a régi romok, miket fölvet az ormán eke és remekbekészült római ut, amelyek Aquincumból erre vezetett keresztül Eszék felé. A hajdani uton, melyen dicsőséges római légiók vitték az isteni Cézárak sasát, a római hatalom és dicsőség jelvényeit, most jámbor zárándokok balagnak Gyűd felé...

Ahol Krisztus apostolai jártak...

Mert szent föld ez. Hagyomány szerint, az egyetlen hely Magyarországon, hol Krisztus apostolai közül is jártak volt. Tudvalevően az apostolok átjöttek a tengeren Illyrföldre és alig lehet kétség aziránt, hogy az Ormánységben, tehát az akkori északi Illyr-földön nem jártak volna.

Ma még Isten kegyelméből ormán magyarok lakják ezt a földet. Adja a magyarok Uristene, hogy maradjon magyar föld mindig. Erdekés nép az ormán nép. Különös, akár a göcseji. Csak a göcseji székelyebb eszü és szapora. Kis földön megfogódnak, küzd, birkózik, szívóskodik a göcseji, viszont az ormán féli a szegénységet, keletiesen kényelmes és cifra. Bár utóbb már csak a kénye maradt meg, a cifráját elvesztvi, leveti, maga meghal. Régi öreg emberekkel kell felkeresnünk, akik még emlékeznek a szép multra, bár az egyke-törökvesekre, az egyke-bajra már azok is vélel-szenek. Régi ormánok borus balladákat, kedves meséket és vidám, édeskeser nótákat tudnak még. Gyűjtőnek kell sürgősen felkeresni az ormán földet, mert ha ez a nemzedék kihál — fájdalom — utána nem következik semmi. Ami következik, már alig lesz ormán. Uj népek vándorolnak az ormán hegyföldre és gyótákra (síkság). Nem fogja már senki tudni, hogy a cuka: zacsók; a csarnasz: veszendő; a ducika: nóta; csifut: zsidó; dig-dáncs: sovány; bblönködő: haragos; bibó: bub; barlóca: rovás; döme: esetlen; derebes: só; derencs: tréfa és még vagy kétezer ősi magyar szó pusztul el ezzel a néppel. Hát még az a sok ősi dallam, mese, vers, köszöntő, sirató, játékdal, szokás, babona...

De hát mentük ami menthető! Elmulottak a zunnyos (hideg-eső) idők. A biklás, kebélés (ormán szoknya), piroszalagos lánok (lyányok) kimennek az Okor virágos partjára, csezegetik a sulyt (sulyom-gesztényére emlékeztető vizinövény) és nem hiába van kint a cöger (cimer), már ott is a maradék ormán legénység és ahol leány van, legény van, ott nóta csi-cserdül. Így a leányok:

*Okorparti kendőgyárban
Csináltattam keszkenőt,
Okorparti legények közt
Nem találtam szeretőt.
El kell menni, el kell menni,
Szép szeretőt kell keresni,
Okorparti legényeket
Nem érdemes szeretni.*

Ah! huzakodnak a lyányok. No jó. A legények sem maradnak adócs!

*A viszlói vásártéren
Leányvásár lesz a héten;
Két krajcárért adnak egyet,
Aj, de olcsó, mégse veszek.*

Ugy tetszik, a leányok jobbnak látják békülni. Így folytatják hát:

*A viszlói vásártéren
Legényvásár lesz a héten.
Száz forintért adnak egyet,
Aj, de drága, mégis veszek!*

Erre a legények így ducikáznak (dalolnak):

*Ormán gyótán csikós legény vagyok én,
Harminchárom szilaj csikót örvök én,
Harminchárom szilaj csikó, tyuhaj!
az enyém,
Hát te rózsám leszel-e még az enyém?*

Ahogy hangosabb, szebb a dal, örömösebb a part, ugy szaporodik a legénység is. Jönnek kerékpárral, kocsival, gyalog, ki milyen messzire lakik. Így vasárnap az ormán legények 20—30 kilométert is elmennek lánykeresni, magukat megmulatozni. Utóbb együtt van már Marócsa, Kákics, Okorág, Zaláta, Hírös, Vertike, Vejti, Tésénfa, Gyöngyfa, Cua, Rád-falva, Páprád, Luzsó, Besence, Kóros, Márja, Dióviszló, Mánosokor, Sámód, Sellye, Csepely, Piskó, Mar-kóc, Bogdása és az urmák minden vidéke Okortól Dráváig. Az ilyen összejövetelből aztán táncmulatság kerekedik. Akár van bucsu, akár nincs. Noha a *bodonyi* bucsu éppen nem kutya. De még a *szaporcai* sem, sem a *vajszlói*. No mindegy! Leány, legény, muzsika: az együtt bálát jelent. Vagy ott a tett helyen, vagy bevonulnak valamelyik bolthajtásos, muskátlis ház udvarára, a muzsikás legénység beáll a bolthajtásba és rázendítik az ormán dobogós csárdást:

*Nem leszek én, nem leszek én többet
zsandár,
Inkább leszek, inkább leszek rabló-
betyár.
A zsandárnak parancsolnak,
A betyárnak a csárdában muzsikál-
nak...*

Gyönyörű tánc az ormán dobogós. De szép ám a csalogatós is. De ha már betyárokról esett szó, hagyjuk a mulató fiataloságot, jobban eláncolat-tadják és elcsókolgatják egymást, ha magukra hagyjuk őket és nézzünk be az öregekhez...

Marócsay bácsi nem éppen fiatal-ember, de még eleje párja sem, szület-tett Tésényi Juliánna, kivel együtt

tölti hátralévő napjait. Ugyanis Ma-rócsay bácsi 83 kikeletet ért meg, míg szeretett neje 91-et (született volt 1848-ban). Huncut dolgokat mesélt Marócsay bácsi, igazi magyar hu-morral; jól áll neki. De osztán ko-molyra fordul a szó és elmondja a jó öreg, hogy esmérte volt a betyárokat; személy szerint Patkó Ferkót, Szép Ferkót, meg a horvát Radicsot.

„Főbiró ur, elkötöm a lovat...”

Hát bizony járos embörok voltak këröm, de jó embörok... Nem bántották a szögény embört, de inkább adtak nekik. De hát mi se bántottuk. Megmutasztottuk — a lopot utat, enni adtunk nekik — mög is fizettek böcsülettel — oszt möntek, köd előttük, köd utánuk. Emlékszem, mikor a dárjai főbiró lovat elkötöték. Még be is szólt a „járós embör”, hogy: „Főbiró ur, elkötöm a lovat, mert nagyon kellene más!” Kiszólt a főbiró: „Nem hiszek én az olyan betyárnak, aki beszél!” Gondolta, hogy csak tréfa dolog. De bizony elhült, amikor látta, hogy korántsem volt tréfa a dolog. Egy embertől ugy kap-ták el a pénzt, hogy levelet adtak át neki a vásáron. A kupec gyanutlanul átvette és nézegette. Azt mondta a járós ember: „Ne nézesse meg, ha nem sürgösen tegye a tárcájába. Majd otthon, ahol senki sincs, nézze meg.” Az szóra hallgatott, elévette a pénztárcát, de a járós ember azon nyomban kikapta kezéből. Már lovon is ült és emélt csak köd előtt, köd után. En ugyan megismertem eme-zeket is, amazokat is. Találkoztam velök Siklószaban, a „Török csárdá”-ban. De rám intettek, hogy ne szóljak. Én nem is szóltam. Nem is lett volna tanácsos, mert nem felejtkeztek meg sem a rossz, sem a jó cselekedetről. Tíz pengőforintot adtak nem egyszer egy kis enni-innivalóért nekem is — mondja Marócsay bácsi — de aki beárulta őket, az megjárta. Ugy bántak el Bogdácsán is egy egész családdal. Pandurkezre adták azok a járósokat, de Patkó meg elő-jött néhány társával és fényes nappal kivezette az utcára őket, oszt rendre lelivogtette mind. Ugy ám! Így duci-káztunk, danútunk akkoriba:

*Sarkon van a Marci bácsi kocsmája,
Betyároknak van az oda csinálva,
Én is bekötöm a keselábu lovatam,
Még az éjjel kimulatom magamat!*

SZÁMADÓ ERNŐ

A harag

Régi közmondás az, hogy aki ha-ragszik, annak nincs igaza. Hogy eb-ből mennyi igaz, bajos volna eldön-teni. Az bizonyos, hogy a dühtől taj-tézköz, ordító ember nem valami kedves látvány és bárki önkéntlenül is az ellenfele pártjára áll, aki nyu-godtan és illedelmesen védi az igazát. Pedig talán nincs is neki, de tud uralkodni magán a kujon és szépen a másik fölé kerekedik. Az meg, igaz-zának tudatában, egyre jobban ágál s hangja még arra is kaphatja, hogy a saját bírāja legyen, ami rendszé-rint az igazi bíró b. vonatkozását s a haragos ember elíteltetését eredmé-nyezi.

Ez a példa azonban nem azt akarja bizonyítani, hogy haragudunk egyáltalában nem lehet. Dehogy nem, hiszen emberek vagyunk s a harag éppen olyan gyalórságunk, mint a hét főbűnből a többi hat. Elönthet bennünket a harag az ellenségünk, a kártevőnk, a becsületünk mocskolója, a gyermekünk rosszasa, az a sok egyéb ok miatt.

De hatalmába ne vegyen soha. Ura mi maradjunk, mert sohasem tesz a féktelen harag akkora kárt abban, aki ellen fordulni akar, mint akiben fölgerjedt.

A gyermekkel szemben áll ez külö-nösen. A haragjában tomboló szülő-nek már csak a legtrikább esetben van igaza. Amelyik apának vagy anyának egyetlen rosszaló tekintete elég, hogy gyermeke a vétket elkerülje, annak mindig igaza van.

S ne legyen a harag soha a bosszu-állás vagy eszköze. Fölénk növelheti az ellenségünket s messze ragadhatja tőlünk a gyermekeinket.

A harag csak mennydörgés lehet, de villámcsapás soha. Mennydörgés, de mindig a megbékélés jótékony eső-je permetezzen utána.

M. J.

A földmívelésügyi minisz-ter felemelte a mezőturi csatornaépítő munkások bérét

Az Öntözésügyi Hivatal Mezőtur határában nagyszabású öntöző-csa-tornaépítési munkálatokat végeztet, amelyeknél több mint négyszáz ku-bikus dolgozik. A legutóbbi időig a munkások között általános volt a panasz amiatt, hogy keresetük csak a napi 2 pengő 80 fillért érte el.

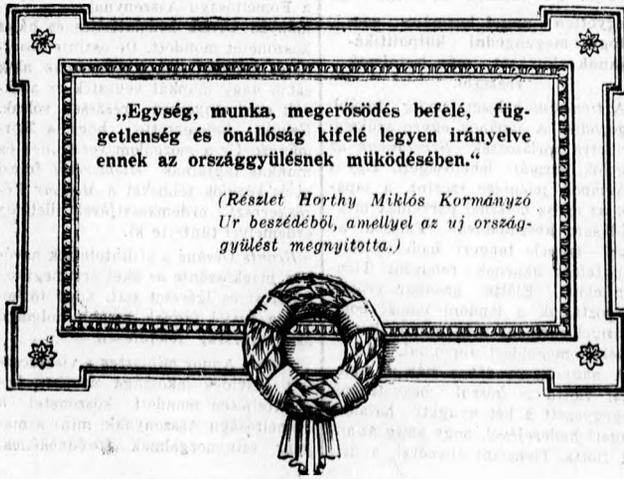
A kubikusok a Nemzeti Munka-központhoz fordultak a bérek emelése érdekében. Telesi Mihály gróf föld-mívelésügyi miniszter fogadta Gulyás Imre országos szakmai titkár, aki a miniszter elé terjesztette a munkás-ság panaszát. A földmívelésügyi mi-niszter megígérte az orvoslást és nyomban intézkedett is. Mezőturon a beszűntetett munka újra megindult, és pedig úgy, hogy a béreket lényege-sen emelték és a csatornaépítéssel dolgozó kubikusok ma már megker-sik a napi 5 pengő.

A kubikoszakmunkásság őszinte köszö-nétét fejezte ki a Nemzeti Munka-központ országos elnökségének az ered-ményes közbenjárásáért.

ADÁS-VÉTEL

Veszek keveset használt, kisebb-fajta szőlőzúzó, prést, és használt boroshordókat. Cim: Bognár József tanító, Feldebrő, Heves megye.

KÖBE KELLENE VÉSNII...

Tizennyolc magyar életével adós egy hitvány cseh pribék

Sztofkó Nándor, volt főhadnagy, a miskolci törvényszék fogdájában várja a felelősségrevonást

A tárgyalás iránt, amelyet a miskolci törvényszék fog tartani a közeljövőben *Sztofkó Nándor* volt magyar-osztrák közös hadseregbeli főhadnagy ügyében, már előre is országos érdeklődés nyilvánul meg. Minden jóérzésű magyar ember szíve elfacsarodik és keze ökölbe szorul, ha ennek az emberbőrbe bujtatott vadállatnak bünteléstörvényéről értesül.

A csehek vérebét a miskolci ügyesség tizennyolc rendbeli gyilkossággal vádolja,

amelyeket *házájukhoz hú magyarok* követett el a csehek beszivárgása idején, 1919 májusában, amikor hazánkat a vörös rémuralom fojtatta.

Akkoriban az új határvonal *Putnok, Ormospuszta, Császtapuszta* és *Tornalja* mellett húzódott. Tulajdonképpen meg nem szállható terület lett volna, de a „győztes” cseh hóhár meg ismert törvényt és határt. Hőrdái mindenütt sarcolták és riasztották a határszéli magyarokat.

Május 25-én egy légionárius banda jelent meg *Putnokon Sztofkó Nándor* volt közös hadseregbeli főhadnagy vezényletével. Egy *Gottlieb István* nevű asztalos, aki az olasz fronton együtt szolgált vele, felismerte és megszólította. Volt főhadnagytól azt a kérdésként választ kapta, hogy *száza meg sem áll Budapestig*. A felháborodott asztalos kurtán vágta vissza:

— *De ott lesznek ám a magyar katonák is!*

Még azon az éjszakán elhurcolták a három *Gottlieb* testvér, *Istvánt, Lajost*, és *Gyulát*, a cseh terroristák. *Sztofkó Nándor* parancsára halálra ítélték őket és egy lucernás szélén sortűzet adtak le rájuk.

Lajos és *Gyula* szörnyen halt, *István* veselővést kapott, de ő is halottnak tetette magát, hogy esetleg megmenekülhessen.

A csehek otthagyták őket. *István* még azon az éjszakán hasoncsuszva vándorogott el *Vadnára*, onnan szállították a magyar katonák *Egerbe*. Május 25-én egy légionárius bandával sorozatát követte el a gyilkoságnak a legionárius főhadnagy. *Fiatalt diákokat hurcoltatott el. Agyonlövötte őket, s temetetlenül hagyta őket a mezők közepén.*

Császtapusztán három bányász s tálgaláott. *Sztofkó* parancsára elfogták őket azzal, hogy kémgyanúsak. Sortűzet kaptak. *Ribóczy* András és *Tóth Lajos* azonnal kiszenvetett.

Hegedűs *Istvánt* csak egy lövés érte. Menekülni próbált. Újabb sortűz ropogott utána,

de szerencséjére akkor sem találták. Torna községben *tizenöt magyart* fogdosztatott össze a volt főhadnagy. A zsidótemplom udvarára vitette őket, ahol a szuronyok négyzetében leirnatatlan szitkozódások között bunkósbottal verte véresre az összekötött áldozatokat. Aztán a járásbírósg fogdájának udvarára vitette őket,

s közülük *tizenháromra* sortűzet adott: *sztává* látta a szerencsétleneket.

Ezután *Icsó Pál* honvédtiszt helyettes kövekeztetett volna. A derék ma-

gyar katona családjához fohászkozott. Megrendült-e egy pillanatra a hóhér? Nem tudni. De a gyilkosságot felfüggesztette. A két utolsó áldozat visszakerült a fogdába. Onnan hallották, hogy *Sztofkó még* lékizgránátot is dobott a halkoldó véres embertömegbe. Ezt már nem bírták idegekkel. Kitérték a fogda rácsát és elmenekültek.

Husz év telt el a borzalmas események óta. A kassai születésű *Sztofkó Nándor*, a volt magyar-osztrák közös hadseregbeli főhadnagy, akiről azóta az is kitudódott, hogy *kiülőnböző szabálytalanságok miatt a háború alatt lefokozták*, nyugodt és gondtalan életet élt a csehek kegyelméből. Kassán megnyitotta az „Apostolok” című vendéglőt, amely uri módot biztosított neki.

Ez azonban a mult év őszén megváltozott.

Az életben maradt Gottlieb István, az első sortűz megmenekültje lesen volt, hogy számonkérje legyilkolt testvérei életét.

A véreb menekülni akart a csehekkel, de előbb szerette volna értékesíteni jömenetelű üzletét. Azt hitte, a hallgató magyarok megfeledeztek a „hősiességéről”.

Hurokra került. Most fog felelni *tizennyolc rendbeli gyilkosságért*. A vizsgálókat lefolytatták. Az áldozatokat kihantolták. Nem egynek a csontjai is össze vannak törve. *Sztofkó Nándor* kassai lakásán is házkutatást tartottak. Fényképeiről sokan felismerték a husz év előtti cseh hóhért, aki az utóbbi évtizedek legborzalmasabb és legmegrázóbb kegyetlenkedéseit hajtotta végre.

TISZAVIRÁG

A bérkocsislegény előzékenyen veszi a komp vasmackáját és belemártja a Tisza vizébe.

— Hü, az áldóját! — kiált fel. — Biz elég mély, négy méter.

— Hát az arra meg micsoda? — kérdem a folyó szélein uszó barnás moszatokra mutatva.

— Áradás alkalmával az örvények verik fel a habot, azok usztatnak ott. Veszedelemes hely, itt mindenütt örvénylik. Nem tanácsolnám a belevágrást.

— Mán hemzsegnék a *tiszavirágok* — hallom a révész méla hangját. Megütődve nézek rá:

— *Tiszavirágok?* ... Hát repülnek ezek a virágok?

— Láthatja, hogy hasítják a leve-

göt. — Hunyorgva elfordult a komp kormányára felé és a parthoz irányította a nagy, lomha alkotmányt.

Nem fordultam hátra, csak a *tiszavirág*ot figyeltem mind nagyobb ámulattal. Pedig ha hátranézek, csupa ravaszul nevető arccal találkozik. Nem értem — évődöm magamban. *Virág és helyét változtatja*, mozog, uszik, repül és víz alá bukik. Képes vagyok azt hinni, hogy a *Tiszafa virága* ki nyílás után egyszerűen elszik a száráról és kiroccanása után visszatér, elfoglalva régi helyét. Csodálatos virág...

— Hol gyökerezdik ez a virág, bátyám? — kérdem.

A révész megvakarja a fejét s mosolyog.

— Hol? Hát a Tisza fenekén, az iszapban.

— Szóval, amint a penészből kikél a gilliszta, úgy kél ki ez a virág a nápból?

— Ugyis a... és nem él, csak egy óra hosszúig.

— Fogjon már egyet ebből a repülő virágból, bátyám! Hazaviszem emlékül.

Kikötöttünk és mialatt a révész hozzálátott „virágot” fogni én egyre mohóbban figyeltem mozdulataikat. Szakasztottan vízi repülőgépek módjára viselkednek. Merészen siklanak a vizen, majd felszöknek a levegőbe és utánozhatatlan kecsességel szántják végig. Mások, mint a repülőhalak, víz alá buknak és sokkal erőteljesebben szöknek fel újra a levegőbe. Külön megfigyeltem egyet. Elvezet volt nézni, amint bátor méltósággal veti magát a vízbe, surran rajta, mint a nyíl, majd újra levegőbe röppent. Ezeket a műveleteket végezte boszorkányos gyorsasággal. Valami határtalan mámoros életkedv látszott a kis tiszavirágok lelkesedésén. Cikáztak, siklottak, valósággal tékoztak a sok lendülettel.

— Megfogtam egy tiszavirágot! riasztott fel a révész hangja. — Tesék nézni, ez nemsokára kimúlik.

Felém nyújtja a nehezen fogott tiszavirágot. Mohó érdeklődéssel veszem kezembe; szinte csalódást érzek, amikor *egy karcus, kis rovar testét fedezem fel benne*. Ficáncol, kinlódik, szabadulni akar, de hát én fogom a zsebkendőm és belegöngyölöm. Félto óvatossággal kezelem, mint egy kincset.

— Miért nevezik ezt voltaképpen tiszavirágnak, bátyám?

— Mert május és június táján, rajzás alkalmával, *virágalakokban hompolyognék a víz fölött*. Legszébb a rózsát tudják kifórnálni. *És csak a Tiszán található nagymennyiségben a tiszavirág*. Annyi van rajzás alkalmával, mint a tengeren a fenyőny. Hiznak is tőle a halak meg a fecskék.

Megfigyelem, hogy a villásfarku fecskék ugyanolyan merész iveléssel csapnak le rájuk, mint ők, a legrovidebb életű lények — a vizre. Az iszapban bizonyára teljesen kifejlik, miután csattanásig megteklik életörövel, lerakja petéit... és megkezdődik számára a halalos nász. Az a káprázatos vágta bizonyára arra való, hogy az összegyűjtött életerőt egy óra alatt elpazarolja. Hasonlítatnók a halalos beteghez, ki minden maradékerejével az örömök ölébe veti magát, hogy elfonyadvá hulljon koporsójába. Az utolsó lakoma igéretet után fut a tiszavirág s megkap mindent. Néki gyönyör, ha végigsziklik a vizen, ha csak testével surolja. Mámor a levegő, mibe belefurja magát, mámor a fuvalom, mely szárnyait táplálja. Önfeledten feloldódik a selymes fuvalású villámó életben és ernyedten visszahull...

SZENTISTVÁNI FELADATOK

Az első szent magyar király emléke gyámolító támasza volt hazánk minden válságos időszakának. Ma is az. Sőt bátran állíthatjuk, jobban, mint bármikor. A rettenetes mélységek mellett s szinte leküszhetetlennek látszó sziklafalak között haladó válsaszt, amelyen az ezeréves magyarságnak előrehaladását kell biztosítani, a mai kor feladatait igen sok tekintetben teszi hasonlókká Szent István idejének súlyos kérdéseivel. Ezek megoldása azonban a szerető szív melegségével, az akarat kitartásával, a józan ész megértésével s ha kell, a kemény kéz utmutatásával a kormány és államférfiak dolga.

Ez a feladat azonban csak akkor sikerülhet teljesen, ha a szentistváni gondolat mai jelentőségét a magyar falvak lakóinak összessége is tudatosan megérti és saját életének minden vonatkozásában megvalósítani is törekszik.

Elsősorban is magyarnak tartsa magát a mi ezeréves földünk minden művelője, akkor is, ha más az anyanyelve. Ez a föld ad neki kenyeret, ennek a becsületét öregbitse. Legyünk megértő testvérek és elválaszthatatlan bajtársak a szentistváni állam további kiépítésében, mert erők csak az összefogásban gyarapodhatnak, a széthuzásban legyengül s egyformán áldozatai lehetünk a külön utakon járásunknak.

Legyünk hitvalló és bátor keresztények, akármelyik felekezethez tartozunk is. Istenünk gyermeke, templomunk szolgája, iskolánk barátja, papunk megértője, minden más kereszténytestvérünk felebarátja.

Szeressük a kardot, mert az védi az ekét; s tiszteljük az ekét, mert az hasítja a kenyér utját. A munka szeretetének szentistváni gondolatát az első szerzetesek tevékenysége alapozta meg. Mai utját a falu haladásának mértéke jelöli. Ne ismerjen határt az előretörésben. A szentistváni gondolat most is csak a legtökéletesebb munka teljes eredményével oldható meg. S a mai kor színvonalán való helytállással a hitben, hazaszeretben, alkotmánytisztletben és erkölcsben.

Tartsuk meg ősi erényeinket, de szerezzük meg hozzá kortársaink életrevalóságát is. S akkor megvalósítottuk a mai kor szentistváni gondolatát. Az újabb ezer év alapkövét...

MÉZES JÁNOS

BIRÓ ISTVÁN

**Gyógynövény-eladók
figyelmébe**

A gyógynövénykiserletli állomás — amint már jelentettük — az érdeklőségek meghallgatásával megállapította a gyógynövények legkisebb beváltási árát és felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a megállapított árak nem rögzített árakat jelentenek, tehát esetenként magasabban is értékesíthetők a gyógynövények. Attól a beváltótól, aki a megállapított legkisebb árakat nem tartja be, az engedélyt visszavonják és ellene kihárási eljárást indítanak.

ÁLLATPIAC

A múlt hetek alatt gyorsan követték egymást az élőállat és állati termék-piacokkal kapcsolatos események. Rövid idővel ezelőtt még árufeltelegről kellett volna beszélni, de ma már illetékes helyről elhangzott az a megnyugtató kijelentés, hogy a piacot a maga egészében sikerült tehermentesíteni.

A helyzetjelentésekből kiemelkedik két kijelentés, az egyik a marha, a másik pedig a fehéráru kivételével kapcsolatos. Ezek szerint a németországi fehéráru-exporton és a közeljövőben meginduló cseh-morva protoktorátus felé irányuló zsír- és szalonnakivitelén kívül olaszországi fehéráruszállítások is megindulnak. 10.000 métermázsás kontingensünk van és ennek terhére a közeljövőben 15—20 vagonos tétel már ki is megy.

Ami a marhaszállításokat illeti, itt az az újság, hogy a legutóbbi időkben biztosított 3000 darabos németországi exkontingensen kívül most tárgyalások folynak további kontingensemelésről is. Ezenkívül megindult a kivitel Malta szigetére is és rövidesen megkezdődnek a szállítások Palesztina felé.

**Csak a kisembereknek
engedik meg újra
a szőlőtelepítést**

Az Alföldi Zöldmezőgazdasági és Prónayfalva község előjárósága együttes rendezésében nagyszabású zöldmezőnapot rendeztek június 26-án, vasárnap Prónayfalva község határában, a Szab-síki legelőn. Az ünnepségen megjelent vitéz Teleki Mihály gróf földmivelségi miniszter és beszédet is mondott.

A miniszter örömeinek adott kifejezést afelől, hogy a zöldmező-mozgalom bevált s ennek következtében állattenyésztésünk már sokat fejlődött. A zöldmező-mozgalom a homokterületek fejlesztését is célul tűzte ki, s ez ma a földmivelségi kormányzatnak is egyik legfőbb gondja.

— Ismét megengedjük a szőlőtelepítést — folytatta a miniszter. De hangsúlyozni kívánom, hogy nem a nagybirtokosoknak, hanem

csak a kisembereknek engedjük meg a szőlőtelepítést,

s ezeknél is tekintettel leszünk a gyermekek számára. A magyar földnek katonára van szüksége, a katonát pedig a magyar föld nepe, a kis- és törpebirtokos adja. Ezeket előnyben kell részesíteni.

Végül arról szólott a földmivelségi miniszter, hogy a kormányt a fájó gondolat hatja át. A felelősséggel dolgozó jobboldal célkitűzése a kisember megerősítése, tervszerű, rendszeres munkával.

A község és a puszták népe beszéde befejezése után lelkesen ünnepelte vitéz Teleki Mihály gróf földmivelségi minisztert.

**Buzából 28 millió, rozsból 9 millió mm
termés várható!**

A földmivelségi minisztérium június 24-én tette közzé első számú termésbecslését. A jelentés szerint repceből kat. holdankint országos átlagban 5,36 q, összesen tehát körülbelül 100.800 q repcetermés várható.

A buza sok vidéken megdőlt. Az utóbbi gyakori esős időjárás miatt az aratás előreláthatólag 8—10 nappal későbbben fog megkezdődni. Kat. holdankint országos átlagban 8,63 q, összesen pedig körülbelül 27.900.000 q buzatermés várható.

A rozs kat. holdankint átlag 7,49 q, összesen körülbelül 9.109.000 mm terméssel biztat.

Az őszi árpa érésben van: jó termés várható. A tavaszi árpa jó közepes termését ígér. Zabból jó közepes termés várható.

A tengeri fejlődése vidékek szerint változó. Ahol tulságosan sok csapadékot kapott, fejlődésében többékevésbé visszamaradt. M. shol viszont jól

és erőteljesen fejlődik. A burgonya mindenütt jó termést ígér. A cukorrépa és takarmányrépa erőteljesen fejlődik. A kertivetemények meglehetősen kivánnak.

A takarmányok közül a lóhere és a lucerna első kaszálása a legtöbb vidéken bőséges termést adott. A rétek kaszálása befejezéshez közeledik. A legtöbb vidék bőséges termést adott.

A gyümölcsfák közül a kajszibarack jó, sőt helyenként bőséges termést ígér. A cseresznye mennyiségre jó és bőséges termést, minőségre azonban csak jó közepes termést adott. A meggy korai fajtája piacra került, késői fajtája érésben van. A meggy korai fajtája piacra került, késői fajtája érésben van. A termés ugy minőségre, mint mennyiségre jónak mondható. Almából, körtéből és dióból a legtöbb vidéken szintén jó termés várható.

**Tisztátalan vetőmagot ne hozzon
senki forgalomba!**

A földmivelségi miniszter egy a közelmúltban kiadott rendeletével utasította a kassai Állami Vetőmagvizsgáló Állomást, hogy hazai mezőgazdaságunk és különösen a lucerna- és lóhere termesztésünk érdekeinek megóvása érdekében az arankás lucerna- és lóheremagvakat, vagy egyéb káros gyomok magvait a megtűrt mennyiségnél nagyobb százalékban tartalmazó vetőmagvakat piacon forgalomba hozó természetű — tehát östermelő, kiszgató — ellen is minden esetben megfelelően járjon el és az arankás lóhere- és lucernamagvak lefoglalása és elkobzása iránt a hatóságot keresse meg.

A törvény a természetű a természetű, vagy magkereskedővel lebonylított üzlete folyamán csupán az ölmzárolás kötelezettsége alól mentesíti, de azt, hogy nem teljesen arankamentes, vagy egyéb káros gyomok magvait a megengedettnél nagyobb mértékben tartalmazó vetőmagot adjon el, még a természetűnek, a gazdának sem engedi meg.

Aki ilyen árut forgalomba hoz.

akár nyílt piacon is — legyen gazda, vagy kereskedő — az büntetendő kihágást követ el.

A földmivelségi miniszter felhatalmazta az állomást, hogy — tekintettel a felszabadult Felvidéken uralkodó átmeneti állapotokra — miköldési területen ne mindjárt a törvényadta eszközökhöz nyuljon, hanem a gazdákat, termelőket előzetesen figyelmeztesse.

Az egyetemes magyar mezőgazdaságnak, a köznek, az államnak, az egyes gazdának érdeke, hogy minden tekintetben megfelelő, értékes magot vessen el, mely bőséges zöldtakarmányt ad, utántermelt magját pedig a külföld szívesen s mindig jó áron veszi meg tőlünk.

Fogjanak tehát össze gazdák és hivatalos szervek, hogy a hazai mezőgazdaságot, az állattenyésztést alapjait képező takarmánytermesztést igen nagy mértékben veszélyeztető arankát ha nem is teljesen kiirtani — mert ezt aligha érthetjük el — de legalább alaposan meggyéríteni lehessen.

**A galántai Hanza Központhoz
202 szövetkezet tartozik**

Taglétszám: 50.000 fő, vagyon: 3 millió P

A felvidéki magyarság kitünő gazdasági szervezete, a galántai Hanza szövetkezeti központ, most ünnepele huszadik évfordulóját. Az ünnepi közgyűlésre kétezeröttszáz kizgató jött el a Hanza galántai székházába és nagy lelkesedéssel juttatta kifejezésre hűségét és ragaszkodását.

Kuthy Géza dr., a Hanza köztisztviselőben álló elnöke nyitotta meg a közgyűlést. Hangsúlyozta, hogy a Kisalföldi magyarsága egy lélekke és egy testté olvad össze az anyaországgal és váltott munkával segít megteremtteni a szociális magyar népi életet, amely a kormányt kiűzött programja. Bejelentette az elnök a szövetkezeti központ újabb alapítását: Hanza mezőgazdasági szövetkezet névvel új szervezetet létesítenek, amelynek célja a gazdák termésméneinek értékesítése és a termelési eszközöknek a tagok részére való beszerzése.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Nagy Ferenc központi főigazgató tartotta meg beszámoló-

ját. Kifejtette, hogy a Hanza fennállása alatt másfél milliárd pengő forgalmat ért el, 202 szövetkezet tartozik kötelekébe, közülük 164-nek saját háza van és ebből 104 egyben kulturház. A tagok száma tavaly elérte az ötvömezeret. 1938-ban a központ forgalma 81 és fél millió csehkorona volt, husz és fél millióval több, mint 1937-ben, beruházásokra közel hétémillió, a tagszövetkezetek segélyezésére több mint kétfélmillió koronát fordítottak. A központ autóparkja 5 és fél millió kilométer futott be és a Hanza vagyona jelenteg 3.053.000 pengő. A központ hitelszövetkezetének 1.746.000 pengő betéte van, betétállománya a felszabadulás óta 397.000 pengővel emelkedett. A legnehezebb időkben is mindig saját pénzével dolgozott a Hanza, állami segélyt nem kapott és banktőkét nem vett igénybe. Bejelentette a főigazgató, hogy a központ most teszi le új nagy hűtőházának alapkövét és a felszabadulás emlékére 75.000 pengő tartaleköt a létesítendő Hanza-kórház

javára. Ezután Szűllő Géza indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a Hanza három alapítójának, Kuthy Géza dr.-nak, Nagy Ferencnek és Várady Bélának érdemeit jegyzőkönyvben és emléktáblával örökíti meg. A megjelent lelkesen elttették Jaross Andort és tüntették a kizsákmányoló zsidó kartekelőt.

Ezután Várady Béla plébános ismertette a hitelszövetkezet jelentését, majd a Hanza vendégül látta a megjelent kétezeröttszáz kizgadát.

**MEGALAKULT A KIS-
ALFÖLDI MEZŐGAZDA-
SÁGI KAMARA**

Komárom-megye nagytermében június 24-én alakult meg fényes külsőségek között a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara. Máté Imre dr. országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója nyitotta meg az ülést. A mezőgazdasági kamarák fontosságával kapcsolatban a falu és a birtokosoztály; összefogását hangoztatta.

Ezután megválasztották a tisztikart. Elnökké Ráczgha Károly földbirtokost, alelnökké Lutzenbacher Antalt, Barta Ivánt, Pintér Bélát, Horváth Györgyöt, Nagy Ferencet, Zergényi Andrást és Juhász Ernőt választották meg.

Az új elnök és Utassy Béla miniszteri tanácsos beszéde után Jaross Andor miniszter köszöntötte az újonnan megalakult kamarát.

**Hatvannyolc zsziktelentő
telep lesz az országban**

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a földmivelségi miniszter megbízásából 1938. évben a Tiszajobbpartján és a kalocsai járásban 34 különleges szerkezetű telepet épített a borsó, lencse és búkkönyfélék zsziktelentése céljából. Amikor a telepek elkészültek, a földmivelségi miniszter elrendelte a telepek székhelyein és a közvetlenül szomszédos falvakban a kötelező védekezést, a gazdák támogatása céljából viszont átvállalta a védekezéssel kapcsolatos valamennyi költséget. Az akció kitünően sikerült és már az első évben a gyenge termés ellenére is 308 vagon borsót, lencsét és búkkönymagot zsziktelentettek. A zsziktelentetett áru a Növényegészségügyi Intézet megállapítása szerint teljesen féregmentes és exportra tökéletesen alkalmas.

A tavalyi eredmény alapján sok borsót, lencsét és búkkönyt termelő község kérelmet nyújtott be a kamaránál az akció kiterjesztése és újabb telepek létesítése iránt. A termelők kérelme alapján a földmivelségi miniszter újabb 34 telep építésére adott megbízást az Országos Mezőgazdasági Kamarának. Ezzel 68-ra szaporodtak az egyvagos, szabványos, úrméretű, egységesen irányított telepek száma.

Az újonnan épülő zsziktelentő telepek a Felsőúnantúl veszprém- és fejérmegyei hűvelysmagtermelő vidékeken, valamint a Tiszántúlon, a bihari határmenti falvakban épülnek fel. A visszacsatolt Kisalföldön két mintatelep épül: Dunaszerdahelyen és Ógyállán.

A Hegyközségi Szentle júniusi száma ismét gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Vezető cikket közöl a lap Politika és gazdasági haladás címen és nyilatkozatsorozat kezd a szőlő- és gyümölcstermelő vidékeken újonnan megválasztott képviselőitől. Ismerteti külön cikkben az idei gyümölcsértékesítési kilitásait, az országos gyümölcstermelési verseny feltételeit, továbbá a bor- és gyümölcs piac eseményeit. A lap kiadóhivatala: Budapest, IX., Üllőiút 25. szám alatt van. Érdeklődőknek díjtalan mutatóványszámot küldenek,

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Ne csábítsa senki hozzátartozóit Németországba!

Az utóbbi időben az a szokás kezdett itt-ott lábrakapni, hogy látogatás címén kértek utlevelet a Németországban dolgozó munkások hozzátartozói. Az ilyenek kiemelésük után munkába állottak, ez is volt a céljuk. Csak akkor lepődtek meg, amikor pénzüket nem utalták át Magyarországra. Saját kárukon győződtek meg a kísérletezők meggondolatlan lépésük szomorú következményéről.

A Németországban szerződhetők munkások létszáma pontosan meg van állapítva. Akitet itthon szerződtek le a földmivelségi minisztérium és a német kormány kiküldöttéi,

csak azok küldhetnek haza pénzt

Ezekről külön jegyzék készül és ennek alapján ellenőrzik Német-

országban, hogy Nagy Péter, vagy Kis Rozália tényleg benne van-e a névjegyzékben vagy nincs. Ha a neve nem szerepel, pénzt sem küldhet haza.

Felhívjuk tehát mindenki figyelmét, hogy

ne biztassa fel hozzátartozóit a kiutazásra,

mert utlevelet itthon ugysem adnak ilyen célból, hiszen fahelyen semmi sem marad sokáig titok. Ha pedig valamilyen csalafinta módon mégis kijut valaki, akkor ott éri a meglepetés, hogy pénzt nem küldhet haza

és a következő esztendőben még családjából sem fognak senkit szerződtetni.

Jól jegyezze meg ezt mindenki magának!

A berlini munkásvédő iroda közlései

A berlini m. kir. főkonzulátus illetett múltidő munkásvédő iroda (Berlin, S. W. 11. Dessauerstrasse 28—29.) lapunk útján a következőket közli:

Több esetben tudomásunkra jutott, hogy néhányan a kedvezményes áron kapott magyar bort eladták! Ez szigorúan tilos és a büntetőtörvénybe ütköző esemény, amelyet a német hatóságok, ha megtudják, szigorú pénzbírsággal és fogsággal büntetnek. Azonkívül a magyar testvérek érdekei ellen is súlyosan vétkesnek egyesek ennek a kedvezménynek önző módon való kihasználásával, mert ha egy ilyen eset illetékes helyek tudomására jut, mindenki számára betiltják a behozatalt.

Óvakodjunk a hazug hírek terjesztésétől

Magyar munkástestvéreink felől az otthon maradt szülők, gyermekek, testvérek mindig szívesen hallanak híreket és ha sorsuk rendezett körülmények között folyik, akkor is aggodalommal figyelik életüket az otthoniak. Megdöbbenve tapasztaljuk azonban, hogy megátalkodott emberek rosszakarvatból rémhíreket terjesztenek hazaküldött leveleikben. Nemrégiben egy szerencsétlenség történt Ruppin kerületben, amelynek

legsúlyosabb szenvedője, egy munkásasszony, bordatörtést szenvedett, de már teljesen meggyógyulva elhagyta a kórházat. Erről a szerencsétlenségről azt írták haza, hogy nyolcan belehaltak, név neveket is közöltek. Elgondolhatjuk azoknak a kétségbeesését, akiknek hozzátartozói ezeket a híreket meghallották!

Nem ártani kell egymásnak ilyen eléggé nem ítéhető módon, hanem buzdítani és erősíteni kell egymást!

ÜZENETEK

Kokati Sándor és Bartik Mihály, Ragman, Laubow, über Reppen: Kedves leveletk köszönjük. Lapunkat új címükre küldjük. Kívánságukra kérjük a *gromaikat*, közlőjük címüket Önökkel, hogy a messze idegenben tudjanak egymással levélben érintkezni. Ha nincs nagy távolság közöttük, ugy meg is látogathatnak egymást ünnepnapokon. — Scheck József köszög: Mejszer János szügi; Barna János balassagyarmati; Kiss Emma, Perc Erzsébet szécsényi lakosok jelenlegi címe: Wanzka, Blankensee, Mecklenburg, kéri ismerőseiket, hogy keressék fel őket levélben. — „Bánatos asszonyok” üzenjük, hogy

végtelenül sajnáljuk és együttérzünk vele. Legjobb lenne, ha — akár levélben is — felkeresné a Németországban kintlevő lelkész urat és feltárná egész őszintén helyzetét. A lelkész ur az ügyet kivizsgálja és ha jónak látja, intézkedik: Önnék azt ajánljuk, hogy maradjon nyugodtan, bízzék a jó Istenben, aki bennünket soha el nem hagy és a bajban is segítségünkre van. — Poór József és társai, Zerow: Levélket Berlinbe, a munkásvédő irodához juttattuk. Utlevél nem szerezhető. Szép leveletk köszönjük. Örülünk, hogy egyetértésben, békességben, felebaráti szeretetben élnek és a magyar hazajuk iránti hűséget úgy hálálják meg, hogy példás magaviseletet tanusítanak kint. — Csiga János és társai, Hoym: Egy márkáért 1,60 pengőt kaptak, a 18 százalékos felár ebben az összegben már bent van. Természetesen az összeg nagyságától is függ, hogy mennyit kaptak a hazaküldött összegért, mert csekély kezelési költség is hozzászámított. Például 30 márkáért 47,60 pengőt fizet ki az OKH. — Antal Ferenc, Hohemin: Levélét elküldöttük Berlinbe, a munkásvédő irodához. Amennyiben felesége után jár az az összeg, azt a tavalyi munkaadóval az iroda elintézi. — Mersits József, Achau; Helli Miklós és társai Egerszalók, Juhász József, Eger; Nagy Lajos, Heréd; Kakas János, Kertalja; Orosz Bertalan, Marlow; Gál János, Kisfűztes: A tavalyi kintmaradt márkáiglyben írott leveletk elintézés végett elküldöttük Berlinbe, a munkásvédő irodának. Legyenek nyugodtak, mindenkinek elintéződik kérése, de amit már többször írtuk, sajnos, még egy ideig eltart annak átutalása. — Horváth Gáspár, Köthen mellett: Utána néztünk és közöljük, hogy az újságot a csapat részére kiadóhivatalunk pontosan küldi. Ami a levonások ügyét illeti, értesítjük, hogy a magyar mezőgazdasági munkásoktól a betegbiztosítási és a balesetbiztosítási járulékot vonják le. Más címen nincs levonás. A betegségi és baleseti levonások pedig a keresethez igazodnak, vagyis ha több a kereset, nagyobb a levonás. Ha kevesebb, akkor kisebb összeget tartozik a munkaadó levonni. Ezeket a levonásokat minden gazdaságban a hatóságok ellenőrzik és önmagát csapná be az a gazda, aki a megengedettnél többet vonna le, mert a terhekkel felelősségben ő is viselni tartozik. A bérek kerületenként vannak megállapítva és hogy melyik kerületben mennyi a bére, az az Arbeitsamtban tudható meg.

A kecskeméti mezőgazdasági kamara választmányi ülése

A Duna-tiszaközi mezőgazdasági kamara (Kecskemét) legutóbbi választmányi ülésén Máriássy Mihály elnök megnyitójában örömmel mutatott rá, hogy a földmivelségi kormány a természértékesítések érdekében megfelelő intézkedéseket léptetett életbe. Gesztelyi Nagy László dr. a gyümölcsértékesítésről szólv, megállapította, hogy a MÁV idén eleget tett a reáharuló feladatoknak, úgy-hogy fennakadás ezen a téren nem fog előállni. Nicsovics György az éjjeli cseplések megszüntetését, Budanovics Máté a lisztforgalmi adó csökkentését kívánta. A választmány a továbbiakban mezőgazdasági munkáskérdésekkel és a gyümölcsértékesítésnél felmerült problémákkal foglalkozott.

Nyolcvanhét millió lakosa van a német birodalomnak

A birodalmi statisztikai hivatalnak az 1939 május 17-iki népszámlálásról összeállított első ideiglenes eredmény szerint a német birodalom helybenlakó lakosságának száma a Memelvidék nélkül, ahol a számlálást még nem vitték keresztül, 79,6 millió. A Memelvidék kerekén 153.000 lakosával együtt a birodalom lakossága 79,8 millió. Ha ehhez hozzászámítjuk a cseh és morva védnökség kerekén 6,8 millió lakosát, kiderül, hogy a nagyméretű birodalom területén mintegy 86,6 millió lakos él. A legutóbbi népszámlálással szemben a birodalom lakossága (a Memelvidék és a cseh-morva védnökség nélkül) kerekén 3,2 millióval, vagyis négy százalékkal növekedett. Ez a növekedés főleg a régi birodalmi terület születési többletéből vezendő vissza. A birodalom összlakosságából 38,8 millió a férfi és 40,8 millió nő. A népesség tekintetében a birodalom Szovjetországnál után Európa legnépesebb állama.

Ötven embert sujtott agyon a villám

A lengyelországi Vilna környékén súlyos viharok pusztítottak. 50 ember vesztette életét villámcsapás által, százan pedig megsebesültek. Északkelet-Lengyelország számtalan falujában és városában házak és tanyák leégtek és Heynovka falu teljesen elpusztult. A vihar által okozott kár milliókra rug.

Háziipari kiállítás Sárbogárdon

A sárbogárdi járás főszolgabírájának lelkes, melegsívű felesége: Kenessey Gyuláné Sárbogárdon, a község tanácstermében június hó 18-án és 19-én háziipari kiállítást rendezett azokból a készítményekből, amelyeket a földmivelők sorából kikerült háziiparosok a télen lefolyt szaktanfolyamokon állítottak elő. A fél tanfolyamok anyagáról és a készítmények elhelyezéséről Kenessey Gyuláné gondoskodik, valóban nagy hálára kötelezve a falusi népet a teli keresetbe való juttatás ügyének eredményes felkarolásáért.

A kiállításon bemutatásra kerültek Sárbogárdról kákafonó, borkikészítő, szövő és varró; Sárszentmiklósról szövő és varró; Cecéről szövő; Alapról varró és tengeri hánconfó; Hercegfalváról tengeri hánconfó; Igarból gépkötő és fagaragó; Sáregresről gépkötő és kákafonó; Pusztagegről varró; Sárospól borkikészítő; Nagylokról varró és vesszőfonó, végül Lőszállásról vesszőfonó munkák izléses, avatottkezü rendezésben.

A kiállítás megnyitóján megjelentek Radnóthy István, az Országos Háziipari Központ alelnöke; Berzevics Béla, a Külkereskedelmi Hivatal előadója; ifj. Páyer József, az Iparművészeti Társulat képviselője; ott voltak továbbá a járási és helyi hatóságok vezetői, az élen Kenessey Gyula főszolgabíróval.

A kiállítás mindkét napon igen nagy látogatottsággal örvendett. A rendezés fáradságos munkájában közreműködtek: Kovács Józsefné, a MANSZ helyi elnöke; Kovács Jánosné, Kovács Imréné, Suta Istvánné, Salamon Aladárné és Papp Zoltánné, a községi vezető jegyzők feleségei.

Szótárrendelők figyelmébe!

Körmives Dávid nagytiszteltét ur ezután azt üzeni a szótárrendelőknék, hogy a szótárokat a munkások érdekében és költségkímélés végett, nem utánvétellel, hanem nyomtatványként küldte, illetve küldi a jövőben is. Kéri testvéreinket, hogy a szótár árát vagy postautalvánnyal, vagy postabélyegben küldjék be az ő nevére a berlini m. kir. főkonzulátus mellett működő munkásvédő irodához. Esetleges késésért elnézést kér, mert a szótárak elfogytak és így várni kell az újabb rendelésre.

Gazdatudnivalók

Rovavezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

TERMESZÜNK UJ BURGONYÁT ÁPRILISRA!

Többször szó volt a Vasárnap hátsájn arról, hogy igen jó árat lehet elérni bizonyos terményekért akkor, ha ezek korán kerülnek a piacra. A módosabb publikum ezekért az ugynevezett primörökért szép pénzt fizet. Elhíhetőség volna tehát a gazdák részéről e körülményt kihasználva használni a gazdasági (talaj, stb.) viszonyok lehetőségeit nyújtani.

Ilyen primör az új burgonya március és április hónapban. Régebben a Földközi tenger szigeteiről és Olaszországból hozták azt az újburgonyát, amelyet e hónapokban a csemegeleltekről kirakataiban ilyenkor látni lehet. Élelmes és ügyes kertészek azonban kitalálták, hogy megfelelő módszerrel ilyen burgonya-primör a mi jobb homoktalajaink is termelhető.

Az ültetés ideje július közepe. A múlt évben termelt burgonyagumókat a verem felvitásakor átválogatjuk és a legszebb vetőgumókat a vetés idejéig hűvös, világos helyiségben őrizzük meg úgy, hogy a padlóra szalmát terítünk, s erre 2 rétegben rekkjuk le a gumókat. A legtöbb gumó nem hajt itt csírát; az esőlelgesen csirázókat is elvethetjük, ha a csira erőteljes, vastag. E gumókat óvatosan, ládikákba rakva vigyük ki a földre, hogy a csira le ne töredezen. De itt arra gondolhatna valaki, hogy július közepére már van ideje burgonya; miért vetünk mégis múlt évben érettet? Azért, mert az ideje burgonya e célra nem megfelelő; ez elvetve kihajtana ugyan, de gyökere nem nevelne.

Legjobbban beváltak primör-burgonya termelésére az Ella, Wolman és a Zaluzsentgróti róza.

Az így megőrzött vetőburgonyát július közepén bizonyos beáztatott gabona- vagy lekasált takarmányföldbe 60 cm. sor- és 40 cm. növény-távolságra kirakjuk olyan mélyre, hol a homok már nyirkos. A burgonyaföld művelése (kapálás, töltötés), úgy folytatandó, mint a tavasszal vetett burgonyánál.

Októberben már galamb-, sőt tyúktojásnagyságú gumókat találunk a tövek alatt, melyeknek héja még leőrészölhető. Ebben az érettségi stádiumban a gumókat felszedjük; tovább nem várunk, mert csak ilyen állapotban fogja tavasszal a közönség szívesen megvenni.

A felszedett gumókat azonnal elvermelljük. Ásunk 1 méter mély és 1 méter széles vermet. Fenekére egy arasznyi magasságban száraz honokot teszünk. Így beleöntünk egy sor újburgonyát, erre megint száraz honokot, majd tovább rétegezzük a burgonyát és homokot addig, míg egy jó arasznyira a föld színe alá nem jutunk. Ezt már csak homokkal töltjük meg s föléje szalmát hányunk, hogy a télen a burgonyagumók meg ne fagyjanak.

Március végén megkezdhetjük az értékesítést. A felszedett gumókat nagyság szerint osztályozva és jól lemosva vigyük piacra, mert így teteszebb az ár.

KÉSZITSÜNK MEGFELELŐ TRÁGYATELEPEKET!

Igen nagy érték veszik el azzal, ha a trágyát nem megfelelően kezeljük és engedjük, hogy a trágya el folyjon a csapadékvízzel együtt az utcai folyókába. Az istállótrágya kezelés javítása érdekében a földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági kamarák útján 100 pengő se-

gélyt ad azoknak a kisgazdáknak, akik döngölt agyagfenékek és téglafal-odallakkal ellátott trágyatelepet és 2 darab cementgyűrűből álló trágyalékutat építenek. A 100 pengőből az építési anyag ára kitelik s így a gazdának csak a munkával kell hozzájárulnia. A kamaráknál (Szombathely, Komárom, Kaposvár, Kecskemét, Debrecen, Miskolc) tervrajz is ingyen kapható. A tervrajz úgy van készítve, hogy a téglafalból 15 cm. a föld felszine fölé kerül; a trágyatelepek tehát kerete lesz, ami által a tyukok nem fogják a trágyát szétkaparhálni; így az udvar csinosan és tisztán tartható.

GAZDASÁGI ÁLLATAINK NYÁRI TAKARMÁNYOZÁSA

A gazdasági isgásvlovakkal etessünk zöldtakarmányt. Ezek közül izomkifejtésre legértékesebb a vörös löhere, mely a lucerna és a zabosükköny kevesebb munka végzésére képesíti a lovakat. A zöldtakarmány felül a napi abrakszükségletet a munka nagysága és a takarmány minősége szerint 2—4 kg.

A tehenekek minden körülmények között járassuk ki a legelőre. Ez nemcsak gazdaságos, hanem egészségi szempontból is szükséges. Ha ugyanis a hosszuidűjű tenyésztésre szánt tehenekek állandóan istállóban tartjuk, csak pillanatnyilag érünk el sikert, mert idővel a szarvasmarhák veszedelmes betegsége: a gümökör lép fel bennük. Amennyiben a legelőn az állatok nem lakhatnak jól, akkor etessünk a hazatért állatokkal kaszált zöldtakarmányt. A legelő és az etetett zöldtakarmány a tehenekek napi 6—8 liter tej termelésére képesíti? Ha teheneink egyenmelyike több tejet ad, akkor ezekkel pótabrakot is kell etetni. A 10—15% olajpogácsa és 85—90% gabonadarából álló abrakkeverékből körülbelül 40 dekát ajánlatos minden liter tej-többletre számítani és a tehenekek abrakadagját így egyedenként kiszámítani. Csak így tudjuk tejjeladásunk jóvedelmességét biztosítani.

Az üres mangalica-koecák abrak nélkül járassuk ki a legelőre. Hasonlóképpen a legelőn kell megszerezni a juhoknak is tápszükségletüket.

A szopós csikókkal kellő mozgatás mellett naponta annyszor ½ kg. zabot és kitiűő minőségű szénát célszerű etetni, ahány hónapos a csikó. Elválasztás után a csikó okvetlenül legelőre kerüljön s az elvont anyatej-fehérjét takarmányfehérjéjével pótoljuk, mert különben fejlődésében hanyatlás áll be. Az elválasztott csikó abrakja ne legyen kizárólag csak zab, hanem tartalmazzon fehérjedús olajpogácsát vagy hüvelyes-magdarát. A csikó fejlődésére legjobban hat a lenmagpogácsa. Célzerű, ha a csikónak a legelő és jó széna mellett naponta 2½ kg. zabot és ½ kg. lenmagpogácsát is adagolunk kiegészítve 10%-nyi szénavas-mézzel. Lucerna vagy más pillangós-virágú széna etetése alkalmával a mézkiegészítés nemcsak felesleges, hanem káros is lehet; így még csontbetegsége is állhatnak elő.

Az elválasztott borjakat célszerű közelben fekvő, jóminőségű legelőre kihajtani és a legelőn 1 éves korig meg naponta 1—1,5 abrakot is etetni. Ha azonban a legelőn nem lakhatnak jól, adjunk ezeknek is hazatértük után kaszált zöldtakarmányt.

A téli malacoknak, ha lehetséges, adjunk jó minőségű lucerna- vagy löherelegelőt, mert azt nagyon meghálálják jó fejlődésükkél. A legelőn

felül etessünk még 0,8—1,2 kg. abrakot, amely árpából és 10%-nyi fehérjedús abrakból álljon. Az abrakot legelőjárás esetén elegendő 1% szénavas-mézzel kiegészíteni. A jól takarmányozott mangalica malacoknak, illetve süldöknek havonta 5—9 kg. sulgyarapodást kell elérni. Az angol malacokat elválasztás után állítsuk hizbőba és etessünk velük eleinte 1 kg. abrakot, amelynek mennyiségét fokozatosan 3 kg.-ra ajánlatos emelni. Ha van lefőzött tejünk, akkor ebből 2—3 litert adhatunk egy süldőnek. A lefőzött tej legyen édes vagy teljesen megolvadt, mert a félig savanyu tej emésztési zavart és hasmenést okoz.

A TARLÓK LEGELTÉSE

Hajdanában a gabonatarlók „terített asztalt” képviseltek legelő állataink számára. Ma a szántóföldi kultúra jelszava az, hogy a kasza nyomában az eke járjon. Amennyire kétségtelen, hogy ez az elv helyes, annyira bizonyos, hogy legtöbbször ezt szigorúan végrehajtani nem lehet s marad a felhízott tejjel 2—3 nap, ami alatt állataink a tarlót átböngészhetik és az elhullott kalászokat, gyomokat, stb. felszedegzhetik. Mikor azután a meghántolt föld újra kizöldül, kár volna a friss sarjakat veszendőbe engedni. Ilyen sarjlelőkön valószínűleg meghíznak az állatok.

ARATÁSTÓL A CSÉPLÉSIG

Ha a lekasált gabona közt sok gyomnövény volt, akkor helyesebb a kéve bekötését addig halasztani, míg ezeknek levele és szára elfonnyad, mert a nedvűs gyomok különben a szorosan kötött kéve kiszáradását s így a cséplés lehetőségét kiséleltetik. Már pedig főtőrekvésünk az legyen, hogy a learatott gabona mielőbb megszáradjon s így mielőbb ki legyen cséplhető, majd a magtárban biztos fedél alá kerülhessen. Mert hiszen addig, míg a gabona a szántóföldön keresztben hever, addig átázás, kicsirázás, szélviharok miatt minőségileg és mennyiségileg egyaránt súlyos károkat szenvedhet s a madarak és egerek dezsmálásba következtében is megfogyatkozhat.

Ezért iparkodni kell a mielőbbi kiszáradás feltételeinek megadására.

Nálunk általában 18 kévből álló keresztbe rakják a learatott gabonát. Ha nem esős az időjárás, akkor ez nagyon megfelelő eljárás, mert a napugár és szelek nagy felületen érik a kévéket és így a száradás feltételei jők. Ha azonban az időjárás július hónapban esős, akkor a kévék könnyen beázhatnak. Ezért az olyan vidékeken, hol aratás után sok az eső, a learatott gabonát nem keresztbe, hanem bábok formájában szarogtadják: 8—9 kévét tartós végükkel a talajra állítanak, majd kupalakban egymásnak döntenek úgy, hogy kalászos végeik szoroson egymás mellé illeszkedjenek. Az így kupalakat formáló kévék fölé egy következő kévből sátorzerű védelmet készítünk úgy, hogy ennek lefelé néző kalászos végét szétterjesztjük, az alsó kévék kalászos végeit vele tapkaszerűen befedik. A csuskevé tartós vége tehát feléle tekint. A csapadék a csuskevé szélső szárain lecsurog úgy, mint a szalmatetőn s így a csapadék nem hatol az első kévékbe.

A keresztbe rakásnál is jó lesz a kicsirázás lehetőségét megakadályozni azzal, hogy a pakvére az alatta levő kévéket a beázás ellen biztosan védje és hogy a legelső kévék közül csak egy kévének kalászos vége fekdűjön a talajon, a többi pedig ezen fekdűjön.

Ha a kévék kiszáradtak, akkor azonnal rakjuk őket osztagba. Sokan

ugy gondolkodnak, hogy megtakarítható az osztagrakás munkája, ha a keresztbe rakás egyenesen a cséplőgépre hordjuk a kévéket. Ez így is van. De viszont ne feledjük, hogy esős időjárás beálltával az osztagban levő gabonát sokkal könnyebb a beázástól és csirázástól védeni, mint a képében levő kévéket. Ha minden gabonánk képében van, akkor egy eső a cséplési munkát is megállíthatja, míg az osztagból — legfeljebb a felső kévék felretételével — azonnal cséplhetünk, mielőtt az eső elállt.

De azért az osztagba rakást ne siettessük, mert a még kelőleg ki nem száradt kévék osztagban izzadni kezdenek s az osztag esetleg 60—70 fokra fellemelegzik. Ezzel a benne levő anyagok csiraképesége szened.

Az osztag tetőzete legyen minél magasabb, hogy az oldalak erős lejtőjéről a nedvesség gyorsan csurogjon le s ne tudjon az osztagokba behatolni. A tetőzet kévét jó szoroson rakjuk egymás mellé, hogy üllepedés folytán se keletkezhessek vízfogyó vajúolat.

A KECSKE A „SZEGÉNY EMBER TEHENE”

A kecske becse jószág olyan háztartásokban, amelyek tiszta, egészséges tejhez jutni nem tudnak és amelyeknek nincs akkora tőkájük, földterületük és istállójuk, hogy a téhen igényeit kielégíthetnek. Gazdasági értéke abban áll, hogy a kerti hulladékokat, a köves-szikkás legelőket, parlagokat, árokpartokat, kibaszálja és tejtermelése útján jobban értékesíti, mint bármely más állat. Míg ugyanis a szarvasmarha átlagosan évente csak 5—6-szor, addig a kecske 10—12-szer annyi tejet termel, mint testulya.

A kecsketej nem piaci cikk; rendszerint gazdjának háztartásában kerül fogyasztásra. Csak kivételesen vásárolják gyermekmenhelyek és gyermekórházak. Régi meggyőződés ugyanis az, hogy a kecsketej a csecsemőknek legáltalában itala. Ennek magyarázata az, hogy a kecsketej finom nyelvényben alvad meg és zsírgolyócskái aprók, miért is aránylag könnyen emészthető, másrészt a kecskének közönségesen a gümökörös (0,7%), hogy tejük felforralás nélkül is iható. A Balkánon és Olaszországban pompás sajtokat is készítenek kecsketejből.

A kecske hustermelése nálunk még kevésbé jelentős, de Spanyolországban, a Balkánon, Olaszországban a kecskeomb és a füstölt gidahús fontos élelmezési cikkek. Nálunk leginkább még a szopós gidát, illetőleg gödöllőt vágják le 4—6 hetes korában. Jónak mondják az egy éves ürök húsát is. De már az idősebbek húsát szálkás, durva rostu. A baké sajtságszaga miatt élvezhetetlen, miért is a kiherelés után csak hónapok múlva szabad levágni.

Minthogy azonban a kecske izmai és inai testnagyságához viszonyítva különösen szívósak, könnyebb ígák vonására is alkalmas állat. Jó uton egy kecske 2—3 métermázsra terhet is elfuvaroz. Legalkalmasabbak igazán a kiherélt bakok, melyeket 2—3 éves korukban szoktak befogni s 6—8 éves korukig itatni.

A 6—8 éves gödöllők finom bőrből keztülyket, az idősebbekből cipőket készítenek. A bakok bőre olyan értékes, mint a zergéké. Prémjéből bundabéléseket, árgyel-szőnyegeket, szantakarokat készítenek. E célokra a fehérszíntűk a legértékesebbek. A kecskeszűnt gyarjuval keverve szőnyegeket dolgoznak fel, vagy matracok, vánkások tömésére, esetleg kefék és ecsetekre használják fel.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

KIS VASÁRNAP

Nyaralás

— Rőf, rőf! — szolt a dísnő vir az álban —

Katyargójját, ez biz' így nem jól van!
Pecsénye lesz belőlünk itt menten,
Törd az eszed, mit csináljunk,
Pecsényém, lelkem?

Dísnómama kirukkolt a tervel:
— Elutazunk mind a két gyerekkel.
Jó lesz egy kis balatoni élet,
Egyszer mért ne almodhassunk
Mi is csodaszépet?

Nem hallott még soha ilyet Páris:
Dísz-öcsalád megérkezett máris.
Nekiálltak a fürdésnek nyomban.
Amúlt-bámúlt a sok ember
Öreg Badacsonyan.

Dísnópapa uszott, mint egy bajnok,
Malack meg, akárcsak a majmok,
Bukfenczelték, meg fejest ugráltak,
Fittyet hányták a melegnek
S az egész világnak!

MÓRA LÁSZLÓ

A RAB

Irtá: MÉZES JÁNOS

(II. közlemény.)

Nem tudták, mitevők legyenek.
Mégis azt mondták a kis fülemilének:
— Majd megkérdezzük az édes-
anyánkat. Ő talán tud tanácsot adni.
Nyugodjál meg addig, bánatos kis
madárka. Talán vissza is tudjuk hozni
a párodát...

Ezzel el is bucsuztak tőle és az
édesanyjukhoz siettek, aki csillag-
szugarból meg ágyra fektette őket és
meleg holdfénytel takarta be a kis
játékos tündérkéket.

De nem tudtak aludni ezen az éj-
szakán. A kis fülemile szomorú rab-
sága motoszkált a szöke fejcsékjűk-
ben. És halkán arról beszélgettek,
hogyan szabadíthatnák meg a szo-
moru kis fülemile dalos ajku párját?

Mikor az édesanyjuk csendesen be-
jött, hogy betakarogassa őket, ébren
találta mind a hármat.

Akkor mondták el neki a nagy bá-
natukat.

A tündérkirálynő ráült a csillag-
szugarból font ágyra és mélyen elgon-
dolkozott a kislányai szomorúságán.
De ő sem tudott hirtelen tanácsot
adni nekik. Azt mondta:

— Aludjatok most nyugodtan, kis-
lányaim. Majd reggel megmondom,
mit cselekedjétek.

A kis tündérlányok szót fogadtak.
Betakaróztak a holdfénytel és elalud-
tak.

A tündérkirálynő pedig elküldte
hozzájuk az álom aranyfátyolos, sötét-
szemű tündérét, hogy örömet lopjon
a szívükbe a keserű bánat helyett és
megmondja nekik: hol van a kis szo-
moru fülemile dalos ajku párja.

Reggel vidáman ébredt a három
tündérlány. Tudták már, hol van a
kis madár. Megsugta az ici-pici sziv-
vecsékjűkbe az álom tündére. El is
pészték az anyukájuknak.

Azt mondta rá a tündérkirálynő:

— Látom, hogy jó szivetek van,
mert Darinka csak a jó gyermekek
álmát édesíti meg. És ti mind a hár-
man tudjátok már, hol van a kis rab
fülemile. Egyiktek elmeht érte.

— És mit csinál addig a másik
kettő? — kérdezték szomorúan.

(Folytatjuk.)

Feitörő:

K. n. k. l.

„Kisvasárnap”

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Tegyük kellemessé lakásunkat nyáron!

A falusi ember télen sem szivesen
tartózkodik sokáig zárt helyiségben,
nyáron pedig egyenesen menekül a
lakásból. Bármennyire egészséges is
azonban a szabadban való tartózkodás,
vannak bizonyos munkák, külön-
ösen a háziasszony számára, melyek
a lakásban kell elvégeznie s csak
tőle függ, hogy otthonát nyáron is
kellemessé tegye.

A naptól átfűtött falak között leg-
többet a melegtől szenvedünk, azért
mindenekelőtt arra törekedjünk,
hogy lakásunk jól szellőzzön és hűvös
maradjon. Fontos előfeltétele ennek,
hogy a lakászoba levegőjét ne enged-
jük átmelegedni, tehát a kora reg-
geli órákban szellőztessünk, aztán
csukjuk be az ablakokat és húzzuk
le a függőnyt, legfeljebb annyi rést
hagyjunk, hogy el tudjunk igazodni
a szobában és ablak helyett inkább a
folyosó felőli ajtót hagyjuk nyitva.

Igy a nappali meleg, a napfény nem
melegíti át a szobát, este pedig, mi-
kor már lehűlt az idő, újra kinyitjuk
az ablakokat és reggelig nyitva tart-
juk azokat, így éjszaka nem fogunk
szendvénni a melegtől. A besötétített
szobának az az előnye is megvan,
hogy a legyek nem szoknak oda, este-
től reggelig azonban feltétlenül tart-
suk nyitva az ablakokat, különben
dohos lesz benne a levegő és meg-
molyosodnak butoraink.

A lakásdiszító nehéz téli függő-
nyöket, pokrócokat, terítőket helye-
zük nyugalomba a nyár elején és
könnyű nyári dolgokkal helyettesít-
sük azokat. A nehéz bársony- és
szövetfüggönyöket szerjük le és vi-
lágos grenadin- vagy kretonfüggöny-
két akasszunk helyébe, szőnyeg he-

lyett nagyon kellemes a gyékény,
amelyet, ha bepiszkolódik, vizes ke-
fével megsurolyhatunk és a napon
megszáritunk. A gyapjuból, bársony-
ból készült diványpárnákat vászon-
szatba bujtatjuk, amely alá néhány
csomó kakukfűvet helyezünk, nehogy
benne a kézimunka megmolyosod-
jék. Általában az egész lakást, tor-
nácot, kerti butorokat legjobb nyá-
ron mosható vászon- vagy kreton-
terítőcsékekkel díszíteni, mindjárt
kellemesebbé válik a szobában való
tartózkodás.

Az ablakokat lássuk el hálóval,
hogy a legyek, szunyogok be ne jö-
hessenek, különösen az éléskamránál
legyen gondunk erre! A fehérenemű
közé kakukfűvet, az elrakott tli ru-
hák közé pedig dohánylevelet, glo-
bolt tegyünk, nehogy megmolyosod-
janak.

A nehéz dunyhákat, paplanokat is
váltssuk fel nyáron könnyű takarók-
kal. Kevés pénzért minden háziass-
zony készíthet magának és család-
tagjainak horgolt nyári takarót.
Vastag paplan-pamutból horgolva,
gyorsan halad a munka, a legegyszerű-
sített mintát válasszuk (kis pálcák-
kák) és lehetőleg 25—30 cm. nagy-
ságu négyzetekből állítsuk össze,
hogy a kézimunka ne foglaljon el
nagy helyet és bárhová magunkkal
vihessük, ha egy kis szabadidőnk
akad. A négyzeteket aztán a végén
összehorgoljuk. A paplanpamutból
legolcsóbb a nyersszínű, de a fehérít-
t és halvány színekre festett is
csak pár fillérrel drágább, úgy hogy
a félretett gyümölcs- vagy zöldség-
pénzből minden háziasszony elkészí-
heti.

Befőttes üvegek, palackok tisztítása

Keskeny nyakú, régi befőttes
üvegeket az oldalukra tapadt penész-
és egyéb foltoktól úgy tisztítha-
tunk meg, hogy az üveget egyhár-
madig megtöltjük vízzel és közepes
nagyágú söréttel, s alaposan össze-
rázzuk. Utána többször kiöblítjük és
szájával lefelé fordítva száradni hagy-
juk. Mindenfajta üvegedény tisztí-
tásához kitünően használhatunk disz-
nósör-kéfért.

Olajos üvegeket langyos szoda-
oldattal tisztíthatunk meg. Mákac-
sabb esetekben, ha az üveg már
gyantaszert hártályával vonódott be,
20—20 gramm vágott vagy reszelt

quillája-gyökért feloldunk meleg víz-
ben, egyharmadig megtöltjük vele
az üveget, apró kavicsot vagy söré-
tetünk közé és addig vízzel leöblít-
jük és megszáritjuk.

Petroleumos üveget előbb luggal,
majd benzinnel öblítünk.

A homályosulásvizes vagy sörös-
korsó és palack tisztításához szűrő-
papír- vagy újságpapíroszálakat is
lehet használni, vízzel feleresztve.
A palackot erősen rázzuk, hogy ben-
nük pépszerű anyagá válják a papí-
ros s mikor kitisztult, tiszta vízzel
többször kiöblítjük.

Gyümölcskocsonyák készítése

Egresből, ribizkéből minden ide-
gen kocszonyásító anyag hozzáadása
nélkül kitünő gyümölcskocsonyát le-
het készíteni, meggyből és málnából
pedig zselatin hozzáadásával, mely-
ből a gyümölcslé minden kilogrammja
után 4—5 dekát számítnak.

A gyümölcskocsonyák készítésénél
sohase használjunk cinkedényt, vagy
olyant, amelynek a zománca lepat-
tozott, mert kellemetlen ízű fém-
sókerülhetnek a gyümölcslebe. A más-
ik fontos dolog az, hogy lehetőleg
ne teljesen beérett gyümölcsöt dolgoz-
zunk fel.

A gyümölcsöt mindenképpen meg-
tisztítjuk a szár- és kocsányrészek-
től, megmossuk, feldaraboljuk és
pici víz hozzáadásával a saját levében

negyedóráig forraljuk, aztán az egé-
szet átszűrjük. Erre a célra leg-
alkalmasabb egy tiszta asztalkendő,
melynek négy sarkát egy felfordított
szék lábához kötözzük, beletesszük
a szétfőtt gyümölcsöt és nyomkodás
nélkül kivárujuk, míg a lé a zacskó
alatt elhelyezett edénybe csöpög. A
lecepegetett gyümölcslevet megmérjük,
ugyanannyi súlyú cukrot adunk
hozzá és kocsonyaprábbig lesűrítjük.
Mikor a porcellántálra ejtett csepp
már kocsonyává mered, a főzést
abbahagyjuk és azon forrón beleönt-
jük az előmelegített üvegekbe, ahol
az rövidesen teljesen megkocsonyá-
sodik. A jól elkészített gyümölcs-
kocsonya átjáró, szinte szép tiszta,
késsel jól vágható és ujjainkon nem
tapad.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a
legolcsóbban
vásárolhat
a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Arany szabályok

A házasság előtti orvosi ta-
nácsadásra és kötelező orvosi vizs-
gálatra, bizonyos fertőző megbete-
gedések terjedésének és egyes szel-
lemi terheltségek átöröklésének
megelőzése céljából a házasulandók-
nak feltétlenül szükségük van. Na-
gyon fontos azonban, hogy a ta-
nácsadás tiltó hatálya ne legyen,
összhangban álljon az orvosi titok-
tartással és az általános emberi jog-
okkal. Sem az államot, sem a ta-
nácsot igénylőt elviselhetetlen te-
herrel ne sújtsa és küzdjön minden
emberi baj egyik legfőbb forrása, a
tudatlanság ellen.

Magyar konyha

Egresleves melegen. 150 dkg.
megtisztított és több vízben meg-
mosott egrest két-három vékony ka-
rikára vágott citrom szelettel, 10
dkg. cukorral és körülbelül 12 dl.
vízzel puhára főzzük. Cészeben 1 dl.
tejfél összekeverünk két dkg. liszt-
tel jó simára, majd a forrásban lévő
levesre öntve jól elkeverjük. A tűz-
ről elvéve, melegen tálaljuk. Meleg
gyümölcsleveseket készíthetünk, al-
mából, ribizliből, meggyből, cseresz-
nyéből is a fenti módon.

Vesepecsenye apró burgonyával.
A vesepecsenyét lecsontozzuk és le-
szedjük a bőrét, megtisztítjuk sza-
lonnával és beszózzuk. Egy lábas
alját kirakjuk szalonnával és rátesz-
szünk karikára vágott sárga- és
fehérrépat, hagymát, borsot, babér-
levelet, erre rátezzük a húst és las-
san többszöri forgatás mellett —
hogy mindenfelől szépen megbarnul-
jon — pároljuk. Ha megpuhult,
aprószemű új burgonyát teszünk
hozzá és azt is megpuhítjuk. Ha a hús
és burgonya is megpuhult, kiszedjük.
A lábasban hagyott zöldségre egy
kis lisztet teszünk és megbarnítjuk,
egy kis cukrot tehetünk hozzá, hogy
szép színt kapjon. Feleresztjük le-
vessel, teszünk hozzá egy kevés ce-
tetet és hagyjuk felforrni. Tálaláskor
a vesepecsenyét szeletekre vágjuk és
körül rakjuk a burgonyával.

Tejfölös palacsinta. Vékonyra ki-
sütött palacsintát deszkára borítjuk.
Mekkenjük tejföllal, pirított zsem-
lyemorzsal, porcukorral és mazsola-
lával. Összetekerve tűzálló tábla
teszük, majd ismét bekenjük tej-
föllal és meghintjük zsemlyemorzsa-
val és egy félórásra sütőbe tesszük
megpirulni. Tálalásnál cukorral meg-
hintjük.

IGAZGYÖNGYÖK

Mig gazdagnak nézeted magad,
addig szegény vagy, mert nem vagy
megelégedve, azért kívánod mások
hódotát. De ha majd nem kérke-
del, nemcsak gazdag, de boldog is
leszel, mert meg leszel elégedve!

Az istenfélelmet a legborzasztóbb
kínzásokkal, fenyegetésekkel égették
az embereknek nemcsak a szívébe,
hanem a szontjaiba és a legbelső
velőlébe is, amit nem lehet onnan
kivenni, csak akkor, ha az emberek-
től nem kell többé félni.

(Majstik Viktor költsége)

Julius

2 VASÁRNAP

Sarlós B. A., Ottokár

3 HÉTFO

Mind. sz. pápa, Kornél

4 KEDD

Ulrik

5 SZERDA

Zalkh. Antal, Encse

6 CSÜTÖRTÖK

Eszajás

7 PÉNTEK

Cirill és Metód

8 SZOMBAT

Erzsébet kir. né, Teréz

A nappal tartalma július 8-án: 15 óra 40 perc, a hét folyamán 6 perccel fogy.

Emlékkünnep a Ludovika Akadémián

Június hó 25-én, vasárnap, ragyogó napsütésben tartották meg a Ludovika Akadémián azoknak a hős ludovikás fiuknak emlékkünnepét, akik 20 esztendővel ezelőtt tisztjeik vezetésével szálltak szembe a vörös pokol földre szabadult ördögivel.

Most diadalmasan lengtek a nemzeti színek a Magyarország Kormányzójával az élén a királyi hercegek, a kormány, tagjai, az egyházi és világi előkelőségek tábora s a hadsereg kitüntetői vettek részt a kegyeletes megemlékezés ünnepségének felemelő sorozatain. Egyszerre és egyidőben a Mária Terézia-téri József-telefonközpontnál és a Vértanúk terén folytak le az ünnepségek.

A nap legkimagaslóbb eseménye a Ludovika Akadémia emlékkünnep volt. Ezen résztvettek *Dunapattai, Tamási, Kapuvári, Tass és Abony* küldöttségei is, a két évtized előtt ugyancsak sokat szenvedett magyar községek megbízottai.

Ezer ludovikás várta a Kormányzó Urat s állt sorfalat az éle előtt ellépő Hadur előtt.

Ünnepi beszédet *Uzöcsey-Zadravetz István* ny. táborni püspök tartott. Megrázó szavai során ezt az intelmet intézte a ludovikásokhoz:

— Az 1919-iki június 24-én a Ludovika Akadémia falaira fröccsent hősí vér intője legyen számotokra, válogatott magyar ifjúság. Szolgáljátok és vigyék diadalra a szent eszmét: a független, a sértetlen, keresztény, magyar birodalmat.

Vitéz *Zákányi Győző* ny. tábornok a Kormányzó Urat köszöntötte, aki előtt aztán díszmenetben vonultak el a ludovikások.

Az ünnepély a Ludovika Akadémia kertjében felállított hős emlékmű megkoszoruzásával fejeződött be. Magyarország Kormányzója helyezte el koszorúját a jelenlévők megilletődött némaságá mellett.

Ünnepséget tartottak a *Romanelli* emléktáblánál is, délben pedig ünnepi díszbezd volt a *Juniusi Bajtársak Egyesülete* tagjainak részvételével.

Három repülőgép a sztratoszférában. *Guidonia* olasz város légikikötőjének három katonai repülőgépe *Peazi* ezredes parancsnoksága alatt pénteken két óra hosszat volt a sztratoszférában. A gépek 12—13.000 méteres magasságban tartózkodtak és a pilóták igen értékes megfigyeléseket tettek. A hőmérséklet 66 fok volt a *Jagypont* alatt.

Hósi emlékműavatás Tállyán. Vasárnap, június 25-én, Tállyán hős emlékművet állítottak fel. Az ünnepségre felvonultak *Szerencs, Rátka, Ónád, Mád, Taktaharkány és Megyaszó* község lakói, a frontarcosok, az iskolák és a leventelakulatok. *Bernáth János* földbirtokos, a szoborbizottság elnöke ismertette az emlékmű felállításának előzményeit, majd átadta az emlékművet Tállya előjáróságának. Az ünnepi beszédet *Tórs Tibor* országgyűlési képviselő mondotta. Ezután a különböző felekezetek papjai áldották meg az emlékművet, majd a hatodik hadtest nevében *Kocsis Ferenc* huszárezredes, Zemplén vármegye nevében *Olechváry Ödön* szolgabíró koszorúzta meg az emlékművet.

A miniszterelnök váltotta egy tizenyolcadik gyermek keresztapaságát. *Vidos József* szombathelyi MÁV kocsilakatos tizenyolcadik gyermekének keresztapaságát *Teleki Pál* gróf miniszterelnök vállalta. Az újszülött Pál nevet kapott és június 22-én tartotta keresztvívál a szombathelyi domonkosok plébánia-templomában a miniszterelnök képviselőiben *Ujváry Ede* polgármester.

Esztergom testvérközségévé fogadta a kárpátaljai Herincset. *Esztergom* város képviselőtestülete egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a Huszt mellett fekvő *Herincse* kárpátaljai községet testvérközségévé fogadja. Elhatározta a képviselőtestület az is, hogy a városi legelőterületből 70 katasztrális holdat átenged repülőtér céljaira.

A homok és szikések nálunk nem ismert csodafajáról, a *Populus robustáról* közöl rendkívül érdekes cikket a MEZŐGAZDASÁG júniusi száma. A dohány és a burgonya tápanyaghiány-betegségeiről, a borjúnak faszopkával való itatásáról, a kaszálóviszállításról, a galjócok hardtől fémizüvé vált bor megjavításáról s más időszerű kérdésekről találunk tanulságos cikkeket a nívós lapban, melyből lapunkra való hivatkozással szívesen küld egy ízben *mutatónyomzatot* a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Boross-utca 77.

Sortüzelés támadt tanáira egy kicsapott diák. Egy elvetemült bolgár diák *Tirpán* városban valóságos golyózáport zúdított tanáira. A diák berohant a gimnázium tanári szobájába és az ott ülő tanárokat és tanárnőket egymásután öt revolverlövéssel adott le. Egy tanárnő azonnal meghalt, két másik tanárnőt súlyosan sebesült állapotban szállítottak a kórházba. A diák rémítette elkövetése után golyót röpített fejébe és azonnal meghalt. A gyilkos diák hírhedt rossz tanuló volt. Az évés környéken feltek tőle. Az égés folyamán háromszor is kizárták különböző iskolákból.

Négy új repülőgép avatott a Beszkárt sportegyesülete

A Beszkárt sportegyesületének sportrepülő szakosztálya június 22-én délután a budaörsi repülőtéren négy új repülőgépet avatott. A Himnusz hangjai után *Perczel György* dr., a Beszkárt vezérigazgatója mondott megnyitóbeszédet, majd *Alemann Aladár*, a Beszkárt sportrepülő szakosztályának elnöke mondott köszönetet az áldozatkészségért, amely lehetővé tette, hogy a Beszkárt sportrepülő szakosztálya olyan szép és eredményes fejlődést mutathat fel. Ezután következett a keresztelés, amelynek során a gépek *Nagyvárad, Temesvár, Arad és Kolozsvár* nevet kaptak. A keresztelő ünnepség után az új gépeken a Beszkárt kitűnő pilótái mutattak be gyönyörű, látványos, vakmerő és felelmetes produkciókat, bebizonyítva, hogy az új gépek és a régi pilóták egyaránt megállják a helyüket.

Gyilkolt a villám

Somogy megye déli része fölött június 22-én délután hatalmas vihar vonult végig, sűrű villámleáslói kísérte. A Somogytarnóchnóc tartozó *Ferimajor* melletti réten munkások dolgoztak a közeledő vihar elől a szénát gyűjtötték kazalba. Az egyik kazalnál nyolc munkás foglalatostokodott, amikor közéjük vágott a villám. A villámcsapás *Vucskics György* munkást halálra sújtotta. *Vucskics József* súlyos égési sebeket, *Kapi Julia* agrárkórást és harmadfokú égési sebeket szenvedett. A többi három munkás könnyebb sérülésekkel menekült.

Június 28-án délután *Karog* és határa fölött hatalmas felhőszakadás vonult el, amelyet sűrű villámcsapás kísér. Az egyik villám becsapott *Makula Béla* földmives házába, amelyben mintegy tizen tartózkodtak. A villám *Balázs Pál 47 éves lókereskedőt* agyonszújtotta, *Mohácsi Péter* loalkuszt pedig súlyosan megsebesített. Ezenkívül *Nagy József* és *Kiss Lajos* égési sebeket szenvedtek.

Újra áll a rozsnói Kossuth-szobor. Rozsnó városában a béke éveiben hatalmas Kossuth-szobor hirdette a nagy magyar szabadsághős emlékét. A szobrot 1919 júniusában a csehek ledöntötték, súlyosan megrongálták, s az ut porában hagyták. Később a város háza felszerelbe hurcolták. A város felszabadítása után mozgalm indult meg a szobor újbóli felállítására, ami nagy és lelkes ünnepségek közben meg is történt. *Róna József* szóbrászmuvész, a szobor alkotója kijavította és rendezte az emlékművet, s a szobrot június 25-én leplezték le lelkes ünnepség keretében. Ünnepi beszédet *Jaross Andor* miniszter mondott, vitéz *Somogyváry Gyula* pedig ünnepi ódáját szavalta el.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése június hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat visszatekdenek beiktún.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V. Báthory-utca 24.

Beiktatták az új jászóvári prépostot. Szombaton, június 24-én ültek össze ősi monostorukban, *Jászóvárbán* a jászópremontrei kanonokok mintegy száz főnyi serege. A generális stallumba vezette az új prépostot, aki azután főpapi trónusán fogadta a rend tagjainak hódolátát, majd fénves papi ségedéttel ünnepélyes hálaadó szentmisét pontifikált. Az ünnepségen résztvett *Teleki Pál* gróf miniszterelnök és *Hóman Bálint* kultuszminiszter is.

Halálózás. *Reményi Mihály* hegedűkészítőmester, a hasonló nevű hangszercé alapítója, június 23-án éjjel 72 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése vasárnap délután folyt le nagy részvétel mellett a rákoskeresztúri temetőben, az ág. ev. egyház szertartása szerint.

Főispáni kinevezések. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Korláth Endre* dr.-t, Bereg és Ugocsa megye közigazgatásilag egyesített vármegyék és Ung vármegye főispánját ezektől az állásaitól saját kérelmére felmentette és egyuttal megengedte, hogy neki buzgó szolgálataiért elismerését tudtul adják. Ugyanekkor a kormányzó *Siménfalvi Árpád* dr. volt vármegyei tiszti főügyészt Bereg és Ugocsa törvényhatósági jogú város főispánjává, *Nagy Sándor* földbirtokost pedig Komárom vármegye és Komárom törvényhatósági jogú város főispánjává kinevezte.

Ezeröttszáz magyar katolikus indult Rómába. *Seredi Jusztinian* dr. bitoros-hercegprímás főpásztor vezetésével az Actio Catholica rendezésében, június 27-én, kedden indult el a magyar katolikusok első hivatalos zarándoklata Rómába, hogy ott XII. Pius pápa elé járuljon. Több mint 1500 zarándok jelentkezett, akik két hullóvonaton teszik meg az utat Rómába. A magyar katolikusok hódoló zarándoklása sok kedves emléktárgyat visz magával XII. Pius pápának. Az emlékek közül a legnagyobbabbású az a 18 díszes kötet, amely több, mint egymillió magyar katolikus „lelkisokrát” jelképezi. A Jézus Szíve Szövetség kezdeményezésére ugyanis, több mint egymillió magyar katolikus vágott a pápa szándékára különböző ájtatosságokat, melyek elvégzése után aláírta nevét az e célra készült ívlekre. Ezeket az ívleket 18 díszes kötetbe foglalták össze. Egy másik kedves hódolati emlék az a teljes miseruhafelszerelés, amelyet a mezőbőcséi Jézus Szíve Szövetség asszonyai készítették és az ő küldöttségük viszi is magával.

SPURTHIREK

A Középeurópai Kupa első mérkőzése során sorozatos kudarcok érték a vezető magyar csapatokat. Amint már meg is írtuk, a *Ferencváros* itthon, az *Ujpest* Milanóban szenvedett vereséget. Ilyen előzmények után mérkőzött az *Ujpest* június 25-én Budapesten, a saját pályáján az *Ambrosianával*, Milanó csapatával és 3:1 arányban legyőzte. Ezzel ki is ütötte az olasz bajnokság második helyezettjét a további küzdelemből. Világhírű teljesítmény volt. A pesti szurkolókat most a *Ferencváros* prágai mérkőzése izgatja.

Június 25-én Budapesten tartották az országos női atlétikai bajnokságokat. Kimagasló eseménye volt a mérkőzésnek, hogy *Csák Irbolya* olimpiai bajnoknőnk 535 cm-re javította a női távolugrás országos rekordját. (Eddig 531 cm volt.)

Ugyancsak ezen a napon tartotta uszövetség az MTK is a margitszigeti Sportuszodában. Az MTK-MAC vízipólo (rangadó) mérkőzést erős küzdelem után az MTK nyerte 3:1-re.

A BEAC uszógárdája Pécsen rendezett versenyt a Pécsi Atlétikai Club közreműködésével. A 3×100 méteres vegyes stafétában résztvett *Csik Ferenc* dr. olimpiai bajnok is, aki 100 métert 1 perc alatt uszott.

A MAS kongresszusával kapcsolatban tartott pécsi válogató versenynek több pompás eredménye volt.

100 m-es síkfutás: *Nagy Géza*, 10,8 mp. 800 m-es síkfutás: *Harsányi*, 1:54,8. Súlydobás: *Németh*, 14,56 méter. 400 m-es síkfutás: *Vadas*, 49,7 mp. 5000 m-es síkfutás: *Csaplár*, 14,45 perc. Díszkosz: *Kuliczky*, 46,96 méter. Gerelyvetés: *Rákhely* 62,50 méter. 110 m-es gátfutás: *Szabó*, 16 mp.

A brüsseli nemzetközi atlétikai versenyen a magyar Várszegi 67,36 cm dobásával első lett a gerelyvetésben.

Rövid
történet

Az öszülő halánték

Írta: Forgács Ferenc

A tükörsima parketten estélyi ruhás urak, szütagó selyemcsodákba burkolt, ragyogó szemű, kipirult arcú nők: illatos asszonyok, leányok suhantak el előtte. De mindez nem érdekelte most. Emlékei között kutatótt. Keresett valakit, akinek a képét egyszer, régen, egy tavaszi estén nagyon mélyen szívébe véste az élet... Hol jár?... Mit csinál?... Azóta biztosan asszony már... boldog asszony. Szép gyermekei vannak... Csak a családjának él, a gyermekeinek és férjének. Ragyogó szemű a kislánya... Eppen olyan, mint ő maga, az édesanyja.

A teremben tetőfokra hágtak a jókedv. Pecsős poharak csilingeltek, vidám kacagások gyöngyöztek. Arcokra lopakodott az öröm pirja, szemekben lángolt az élet tüze... Csak egyedül ő, Tombor Gáspár, simította unottan végig öszülő halántékát az egyik csendesebb sarokba félrevonulva.

Most, hogy az évekkel és a hosszú uton szerzett tapasztalatokkal megjött a tisztánlátása is, érzi, tudja, hogy Szentpétery Anikóval nyugodt, boldog élete lett volna. Kár volt fiatalos hévvel annyira csörtetni a hirt, a név és pénz után. Igaz, mindent elért, amit célul maga elé tűzött a kezdet kezdetén, csak egyet nem: a nyugalmat és a boldogságot.

Hosszu és küzdelmes volt az ut, amíg idáig ért, hogy Tombor Gáspár valaki lett, akinek kedvéért társaságot hívott meg Budapest leggazdagabb bankigazgatója. Mennyi csalódás, mennyi kétségbeesett küzdelem tornyosult áthághatatlan akadályként előtte, míg az emberek megtanulták a nevét. S milyen egyedül állt a nagyvilágban, mint sötétláncú partitótorny a vég nélküli óceán partján. Alig volt barátja a küzdelemben... Csak most, hogy neve, pénze van, barátja mindenki... S milyen értéketlen és kevés ez... Az a régi lány, az a régi, elmulasztott szerelem, azok az elszállt szélid, akönyba borult esték még most is többet érnek, mint ez az új, talmi fényű, ragyogó élet.

Szentpétery Anikóval boldog lett volna. Így tengődés, robotolás minden nehezen elmúló óra minden lassan mérte perce... Es várás... halálvárás. Mert mit ér az élet, ha nincs kívül megosztani a bánatot, az örömet, ha nincs kinek elmondani titkait, ha nincs valakije, aki lecsókolná ajkáról a panaszos, durva szavakat... Valaki, aki szeretné s akit ő is szeretne?... Minek így a vagyon, a pénz így?... Csak elszórja... Nem úgy, ahogy jön, könnyen, pillanatok alatt... S a nők... Akadna köztük nem is egy, aki szívesen a feleség lenne; de mit ér a gondolat, az egyoldali akarás, ha ő csak azt az egyetlenlegyet tudja mindörökké szeretni... Ha megházasodna, csak szerencsétlenné tenné egy jobb sorsra érdemes leányt, mert igazán szereti sohasem tudná.

Alig pár lépésnyire töle feketehajú, kékszemű, karcsú leány áll. A leány előtt fiatal, kisportolt alakú, szelíd tekintetű fiú... A fiú hangja halk és simogató:

— Anci!... Azt akarja, hogy elmenjek?
— Jó pajtasok vagyunk. Géza... Meg kell, hogy értsen engem — felel a lány bizonytalanul.

— Szeretem! — izznak a fiú szavai — s nem akarom, hogy csalódjon. Ki szeretném gyogyítani emből a beteges rajongásból, mert nem hiszem, hogy szereti Tombor Gáspárt. Csak rajong érte... Lassan már ötvenöt éves lesz, öreg ember, maga pedig alig tizenkilenc csak... Mit akar fölfe? Látja, én fiatal vagyok, erős, egészséges és nagyon szeretem magát.
— En is szeretem, Géza. Kedves, jó fiú, de...
— De nem akar mégsem a feleségem lenni, mert többre, jobbra várok, mint amit én adhatok. Talán igaz is

van. Az én száználvan pengős havi fizetésem kevés, nagyon kevés. Alig elég arra, hogy két egymást szerető és megbecsülő, egymásért dolgozni akaró ember szűken, szerényen megéljen belőle. Tudom, az ilyen Tombor Gáspár-féle emberek havonként nehéz ezeket keresnek. Talán igaz is van, hogy ilyen ember felesége akar lenni. Menekülni kell a gondtól, a szegénységtől, ha mód van rá... Mit is akarunk mi, koldus fiatalok, az életől? S azzal bizonytalan léptekkel el-támolygott a zongora közelébe. Nektámaszkodott az ajtófélfának és belezett üres tekintettel a szikrázó csillár vakító fényébe.

Tombor Gáspár furcsa érzések lepték meg. Mintha csak régmúlt ifjúságával találkozott volna szemtől-szembe, olyan érzése támadt. A szíve is hevesen lüktetett. Veled is ez történt és szóról-szóra ugyanígy őt is a pénz és könnyebb megélhetés miatt hagyta faképnél Szentpétery Anikó.

Ahogy elnézte a sápadt, szomoró arcú, komor tekintetű fiatalembert, hirtelen meleg érzéshullám szaladt át szívében s nagyon kedvesnek, magához nagyon közelállónak érezte a lehorgaszott fejű fiút.

— Lejárt az időm régmúlt ifjúságom nagy jelenete — gondolta. — Lehet, hogy Kovács Annuska, ez a szép kislány, fiatalos, könnyelmű rajongással szeret engem... de szabad-e az ilyen ártatlanul megnyilvánuló érzéssel visszaélni?... Nem! — tiltakozott belsejében egy hang. — Mit akarok én már az életől? Öreg ember vagyok... Nincs igazuk azoknak, akik azt hangoztatják, hogy az a fa, amely tavasszal levelet hajt, virágot is hoz, csak azért, mert a szíve a lélek, az az új tavasza... Átkoskodás ez, mert ha egyszer be-köszönhetnek az alkonyati szürkületet, nem szabad nyár végére tavasz közeledtét várni.

Ezeket gondolva, ült a társaságtól elvonulva. A köréje telepedett néma csöndet zongoraszó hangja verte fel. Gyorsütemű foxtrott akkordjai töltötték be a hatalmas szobát. A gondolataiba mélyen elmerülő ember arra riadt fel, hogy valaki megállt előtte. Feltekintett. A lány volt.

— Ha a hegy nem jön Mohamedhez, akkor Mohamed jön a hegyhez — mondta kedves mosollyal. — Szabad egy táncra?
— Ne lepődjék meg a válaszon, kedves... — amelkedett fel Tombor Gáspár — de én nem szoktam táncolni.

— Talán nem tud? — nézett rá komolyan a lány. — Az nem baj. Majd én megtanítom.
— Tudni talán tudnék... de elvből nem táncolok soha.

— Kosarat ad? — pirult el gyengén a lány.

— Ha annak nevezi, akkor azt adok: kosarat. De hogy nyomban megengeszteljem udvariátlanságomért, kérem üljön le mellém és tánc helyett beszéljünk.

S a lány engedelmesen leült. Halk pergetésű pillanatok következtek. Végre, minden átmenet nélkül, Tombor Gáspár törte meg a csöndet.
— Hallottam mindazt, amit azzal a magas fiatalemberrel beszéltek, aki a zongora mellett buszkodik.
A lány arca sötétborszínű lett. Nem is mert feltekinteni. Csak a parkett egyhangú mintáit nézte merően.

— En valamikor nagyon szerettem valakit — folytatta kis szünet után Tombor. — Halálosan, végtelenség... s azt a valakit soha, egyetlen pillanatra sem tudom felejteni. Ugy eltűnt az életemből, mintha csak a föld falánk szája nyelte volna el... Huszonnégy éve nem láttam. Azt sem tudom hol él... mégis azt az egyetlen szeretem még ma is s rajta kívül soha nem tudnék szeretni.
A lány tágranyitott szemekkel tekintett a férfi arcába.

— Miért... miért mondja ezt éppen nekem? — suttogta alig hallhatóan.

— Azért kislány — válaszolt Tombor Gáspár — mert hallottam, hogy miről beszélgették az imént.

A lány ebből a rövid pár szóból mindent megértett s tekintete az ajtó közelében álló fiúra siklott. Milyen szomorú az arca — szorult el a szíve.

— Ot éve követ hűségem, mint napot az árnyék minden léptemen. Biztosan olyan szerencsétlensorsu ember lenne, mint Tombor Gáspár... És én lennék mindennek az oka.

— És nagyon kellemetlenül érzem magát, hogy minderre figyelmeztetni kellett őt. Szeretne menekülni, de ott maradt a férfi mellett, mert hiába akart, nem talált elfogadható kifogást, amivel kényes helyzetében távozását magyarázhatná.

Megkönnyebbülve sóhajtott fel, amikor a zene újra megszólalt és a párok megint táncolni kezdtek, mert Tombor Gáspár megfogta a kezét s így szólt hozzá:
— Jöjjön kislány...

Engedelmesen követte. Egyenesen az ajtó mellett álló fiúhoz mentek.

— Kedves öcsém! Megtennél egy nagy szíveséget?... Légy szíves és helyettesíts... Táncolj ezzel a kislánnyal... Az én csontjaim már nehezen mozognak.

A fiatalember hirtelen nem értette meg a mondottak jelentőségét. Az csak akkor világosodott meg egészen tisztán agyában, mikor Tombor Gáspár ezeket mondotta a lánynak:

— En most átadom magat, kedvesem, annak az embernek, aki mellett a legjobb helye lesz.

A leány lehajtott fejjel, bűnbánó arccal állt a fiú előtt, akinek izmos karja carsu derekára simult és eltáncoltak. Tombor Gáspár egy-egy pillanatra látta még őket a forgatagban felbukanni... Megelégedetten vette tudomásul, hogy a leány alázatlan, megadással simul a fiúhoz.

Azután vette a kalapját, kabátját, s mint aki jól végezte dolgát, fűtő-részev kilépett a villa vasrácsos kapuján...

Találja ki!

E. A ősanánk
. RÓ regényszerző
A. I török név
AL. nem fülé
A. A török rang
. EL fontos szerv
E. I ilyen hal is van
M. A pipacsokokona
H. G sebhely

Ha a hiányzó betűket pótoljuk és felülről lefelé összeolvassuk, az emberiségi régi, talán soha nem teljesedő vágyat kifejező szót kapjuk. Ezt kell beküldeni.

A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnapi szerkesztőségnek címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, az napon belül. Elkésve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasónk között, akik helyes megfejtéseket küldenek, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A Taldija ki! eredményét a 30-ik számban közöljük.

A 24-ik számban között Taldija ki! megfejtése:

A teli 12 hektós hordóból először teletöltik a 7 hektósa, majd ebből telemerítik borral az 5 hektós hordót. Hyen módon a 7 hektós hordóban 2 hl. bor marad. Ezt a bort beletöltik az üres 12 hektós hordóba. Ezt az eljárást még kétszer kell megismételni, így mindkét hordóban 6—6 hl. bor lesz

Beérkezett huszonhat megfejtés, de csak két megfejtő küldött helyes megfejtést. Könyvjutalmat küldtünk: Fehér János (Ipolyás) előfizetőnk címére.

A mi költőink

Altatódal

Kicsi-kicsi kis babuskám,
Aludj-aludj kis anygalkám,
Almodjál a napsütéssel,
Tündérkertben tündérekkel.

Aranyszőrű kis pillangóval,
Aranyszőrű kis bóránnyal,
Aludj, aludj, kis anygalkám,
Kicsi-kicsi kis babuskám!

PATKÓ OLIVER (Okány)

A vén dudás

A vén dudás, ha fúj nótát,
Nem keres a zsebben nótát,
Csak úgy fujja maga módján:
Táncol red a magyar lány.

Vén anyóka úgy élnezi,
A szemét is kimereszi.
Valamikor de szeretete,
Mikor vitték őt is egyre.

Kerítésen átaláznak,
Csárdást járják a legények.
Akit sokat kérnek táncra:
Asszony lesz az aratóra.

TARNÓCZY JÁNOS (Igar)

Ahány kislány...

Ahány kislány, annyi fajta
Egyik szőke, másik barna.
A harmadik gondörhaju,
A negyedik mézes szávu.

Egyben mégis mind egyforma:
Mást is szeret alattomba.
Ne higj, ha szemedbe nevet,
Mást is szeret hátad megett!

En nem hiszek már egynék se,
Hiába néz a szemembe.
Piros körte, piros alma,
A lány egytől-egyig csalfa.

Hej, van kivétel is — ritkán,
Száz közül egy a hű kislány!
S ha asszony is lett belőle,
Akkor is van szeretője!...

REMÉNYI FERENC
(Mátrászöllös)

Egy kis mosoly

Az igazgatókhoz becsönget egy ember. A cseléd nyit ajtót.
— Itthon van kérem az igazgató ur?

Itthon van, de már nem sokáig!
— feleli a cseléd. — Délután lesz a temetés.

*
— Csak ügyeljen magára kartárs ur — biztatja az orvos beteg kollégáját — a tifusz nem kicsiség. Abba az ember vagy belehal, vagy hülye marad utána... En is kereszttütem rajta.

*
Felirat egy newyorki temetőben lévő síremlékről:

„Itt nyugszik John Smith, aki egy gyertyával nézte meg, hogy a benzintartóban van-e benzin. — Volt benne.“

*
A mozipéntár előtt nagy a tolongás. Egy öreg ur rászól egy kislánnyal:
— Ne tolokodj fiam, ez nem a te helyed.

— Dehogy nem — mondja a gyerek — csak egy pillanatra elszaladtam cukrot venni.

*
Kávéházi párbeszéd:
— Tizhónapi börtönre ítélték egy szélhámos házasságkövetítőt.

— Nagyon kevés, — hangzik a válasz — ha azt számítjuk, hogy csak egy házasság is tovább tart, mint tiz hónap.

Gyógynövénygyűjtemények csak az lehet, aki előbb vizsgát tett

Egy földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében a gyógynövényekkel való nagybani kereskedelemre, ideértve a gyógynövényexportot is, csak az a magyar honos kaphat engedélyt, aki megfelelő szabértelemmel igazol. Az engedély elnyeréséhez szükséges szabértelem a gyógynövénygyűjtemények szakvizsga-bizottság előtt, Budapesten kell igazolni. Szakvizsgára csak az bocsátható, aki igazolja, hogy a polgári negyedik osztályát elvégezte, vagy ezzel egyenlő értékű iskolai végzettséggel bír és gyógynövénygyűjtemények legalább egy éven át gyakorlatot folytatott. Nem kell szakvizsgát tennie annak, akinek gyógyszerész-mesteri vagy gyógyszerésztudományi oklevele van.

VÁSÁR és PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszavideki 77 kg-os 12.75—19.90, 78 kg-os 19.05—20.10, 79 kg-os 20.15—20.80, 80 kg-os 20.25—20.40, 20.50—21.50, 79 kg-os 19.90—19.75, 78 kg-os 19.20—19.95, 77 kg-os 20—20.15, 80 kg-os 20.10—20.25, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.60—19.75, 78 kg-os 19.80—19.95, 79 kg-os 20—20.75, 80 kg-os 20.10—20.25, feljelmegyelt 77 kg-os 19.75—19.90, 78 kg-os 19.85—20.10, 79 kg-os 20.15—20.30, 80 kg-os 20.25—20.40, dunántúli 77 kg-os 19.70—19.85, 78 kg-os 19.90—20.05, 79 kg-os 20.10—20.25, 80 kg-os 20.20—20.85; rozs pettvideki 18.10—18.80; takarmányárpa középminőségű 14.50—15; zab elsőrendű 22.75—23, középminőségű 22.60—22.75; tengeri tiszántúli 18.45—16.50; takarmányliszt buzakorpa 13.60—13.70, 8-as liszt 15.60—16 pengő métermázsánként. **Határvidéki.** Tengeri júliusa 16.25—16.27, augusztusa 16.65—16.67 pengő métermázsánként.

Abrikotvakarmány. Árpakorpa 14.60, borsóéj 20, buzakorpa 14—14.50, buza-takarmányliszt 16.50—17, napraforgómag 15—15.40, kökuszogócska 14—14.50, repecogócska 12—12.50, lenmagogócska 16—16.50, szárított répaszelet 12.50, rozskorpa 14, melás 10.50, halliszt 4.50 p/m-m-ként.

Vetőmagvak. Köles, fehér 22—25, vörösis 22—24, egyéb 20—21, tökmag, nyugati 27—28, kizsennelt 20—25, olaj (dohos) 22—22.50, kék mák (feladólómáson) 20—125, mularmag (feladólómáson) 22—23, csillagfűrt, fehér, laposmag (feladólómáson) 12.75—13.25, repec 25 p/m-m-ként.

Takarmányvásár. Rétiészona, új Ia 5.60—7, Ia 4—5.50, lucernaszéna, új 6—8.60, lőhereszéna 6, rozsmaszéna 3.40, buzaszálla 4.50 p/m-m-ként.

Vágómarha. Árjegyzés előnyában: bíka tarka Ia 56—60, IIa 48—55, IIIa 42—47, ökrök, magyar Ia 56—60, IIa 47, IIIa 35—44, ökrök, tarka Ia 72—76, IIa 50—60, IIIa 37—49, tehenk, magyar Ia 62—65, IIa 56—58, tehenk, tarka, extrém 70, Ia 60—68, IIa 44—50, IIIa 35—43, bivaly, magyar 25, búvendék 37—64, kisontozni való 23—34 fillér kg-ként.

Borjúvásár. Árjegyzés előnyában: Ia 91—97, kivételesen 108, IIa 80—90, IIIa 70—79 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jürmösök. Ia beföldi jürmösök (tarka) és beállítai való tinó 34—58, Ia beföldi jürmösök (fehér) és beállítai való tinó 56—60, 1½ éves üsző 50—55, 1½ éves tinó 50—55, fiatal, friss fejtehetően 75—95 p/kg-ként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürü darabonként 50 kg súlyban 44—48, Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 50—65 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mázsával, 3 kg súlyúvalonként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 134—148, sózott 160—200, füstölt 170—240, háj 148—160, tepertő 160—220, sertészsír helybél 144—162 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr minden súlyban, magyar 105, tarka 115, bivalybőr 55, borjubőr, hosszu lábbal 140—145, rövidlábás borjubőr 150—155, magasgyapjas birkaőr 50—60, báránybőr 70—80 fillér kg-ként, zöldsúlyban.

Vad és vadhus. Óz, gerinc 400—450, comb 220—260 fillér kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 200 220, csuka 160—300, ponty 120—230, kárász 120—140, compó 120—140 fillér kg-ként. Rák darabonként 12—60 fillér.

Baromfi és tojás. **Előbaromfi:** Csirke, rántani való 160—180, sütni való 170—190, ruca 140—160, lud udjónság. 140—160, pulyka 100—125 fillér darabonként. **Leölt baromfi:** Tyúk 100—170, csirke, rántani való 210—270, sütni való 180—220, ruca hizott 110—150, lud hizott 115—170, idei 100—170, libamáj, nagy 600—1000, kicsi 300—650 fillér kg-ként. — Tea 6—7 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefölözött tej 10—12, tejszín 180—220, tejföl 110—120 fillér literenként. Centrífugált vaj 230—300, főzővaj 200—300, tehén-utó sovány 30—60, juhtúró 180—165, juhsajt 200—240, trappista 170—220 fillér kg-ként.

Zöldés. Sárkárpa 4—12, petrezselyem 6—12, kevert zöldés 6—18, kalarábé 1—4, karfiol 25—50, vöröshagyma, makói 18—35, zöldjélev 10—15, fókagyma 6—10, cékla 10—20, fejeskáposzta 6—22, kelkáposzta 6—25, fejeslaska 3—6, torma 50—70, burgonya udjónság 10—16, Gülüba 7—9.5, Gülü rózsá 8—9, nyári rózsá 10—12, Ella 7—8, tömör csiperke-gomba 100—160, mezel csiperke 80—160, Gölz várgánya 40—60, uborka kovászolni való 42—85, nagy salátának való 38—75, zöldpaprika, apró hegyes 2—12, nagy 18-telentei való 6—24, tök, főző 7—22, paradicsom 180—170, sóska 12—28, paraj 20—45, vajbaj 28—40, zöldborsó hiveltés 10—20, János-napi retek 4—7 fillér kg-ként. Hónapos retek csomónként 3—10 fillér.

Az étkezési burgonya legkisebb termelői ára. A földművelésügyi miniszter július 1-től felkérdezőn további intézkedésig a beföldi forgalomban szállított utjermelésű étkezési minőségű válogatott burgonya métermázsánkénti legkisebb termelői árát budapesti paritásban az alábbiakban állapította meg: Korai rózsá és Gülüba 7.50 pengő. Egyéb fajták 6 P. Két centiméter átmérőnél kisebb apró burgonyáért fenti áraknak legalább fele (50%-a) fizetendő. A fenti árakból Budapestől 150 km-nél messzebb fekvő állomásokról érkező szállítmányoknál kizárólag a 16/c. kocsiostályi fuvardíj, 250 km-nél közelebb fekvő állomásoknál pedig kizárólag a 15/c. kocsiostályi fuvardíj vonatkozik. Más címen (közvetítvén, mérlegdíj, stb.) levonás nem eszközölhető.

Gyümölcs. Alma 18—55, körte 24—45, aszaltszilva 120—180, szilváz 120—160, gyümölcsíz 120—180, cseresznye fekete 18—70, piros 20—80, sárga 15—32, meggy nyugati 80—90, kizsennelt 20—45, kajszinbarack 36—68, ribizli 20—32, szamóca 25—80, eper, kertt nemestett 50—140, kizsennelt 10—90, málna 36—70, dióhéj 400—500, mogyoróhéj 440—520, hájazott mandula 400—040 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 370—410, félédes 320—360, rózsá 320—360, mák, kék 160—180, pergetett 125, kismányag 200—320, háztiszta 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Szész. A szeszgyártásánál az összes szeszfelhasználásnak volt a forgalom, az árak nem változtak.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinka-piacon csendes volt a forgalom és kisebb tételeket a multheti árakon vásároltak. **A törkölypálinka** 3.75, **seprőpálinka** 3.85, **szüdvör** 6.80, **barackpálinka** (minőség szerint) 10—11, **borpálinka** 3.85 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 literfokunként (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Bor. A borpiacon továbbra is nagy aggodalommal várják az időjárás jobbrafordulását, mert a sok eső és pára a vöröszőlőt károsan befolyásolja s igen nagy számszámú és peronoszpóra-veszedelmet okozhat. A készletek fogyoznak, az árak tartottak. Kommerzboroknál minőségök szerint 3—3.5 fillérről Mallingand-fokunként, nagyobb uradalmi tételekért 35—45 filléres literenkénti áron vásárolják.

összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többé került szárdarab:** Angol font 1000—1080; dollár 340.90—344.80; kanadai dollár 832—837; holland forint 181.15—183.16 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbé került szárdarab:** Cseh korona 7.50—11.90; lengyel zloty 60.60—62; szerb dinár 6.50—7.90; francia frank 9—9.20; román lei 2.00—5.45; bolgár leva 3—3.60; olasz lira 16.00—17.90; svájci frank 70.85—77.75 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Július 3., hétfő: Balassagyarmat, Bodajk, Dévaványa, Dombóvár, Felsőcséreg, Gálosfa, Gödöllő, Hajdúhadházi, Hódmezővásárhely, Jászkarajenő, Kálóz, Lajosmizse, Monostor, Nyírbrakta, Nyíregyháza, Ozora, Pécs, Rétság, Sárdvár, Sátoraljaújhely, Szekszárd, Tápószéle, Tiszacsécs, Vajszló, Vádrósmizse, Zalabaksa. — **Július 4., kedd:** Pápa. — **Július 5., szerda:** Hőgyész, Ivánegreszeg, Kaposvár, Mány, Tótvázasony, Villány. — **Július 6., csütörtök:** Hajdúhadházi, Keszthely, Ónod. — **Július 7., péntek:** Kőtele, Mezőberény. — **Július 9., vasárnap:** Alberti, Csepel, Gasztony, Jászócsa, Ráckeve, Szőreg. — **Július 10., hétfő:** Bonyhád, Hatvan, Kőszeg, Paks, Tiszaluc, Vörö. — **Július 11., kedd:** Balatonfüred, Gáva, Nagymaros. — **Július 13., csütörtök:** Abaujszenté, Dióviszló, Edelény, Ostffyasszonyfa.

Arany- és ezüstpénzek

1939 június hó 23-án
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 33 fillér; kétkoronás 66 fillér; ötkoronás 1 pengő 72 fillér; régi egykoronás 86 fillér.
Szinárany kilogrammja 5800 pengő.
Szinézüst kilogrammja 90 pengő.

RÁDIO Budapest I.

VASÁRNAP, VII. 2.

8: Szózat. Utána: Hanglemek 8.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12:20: Időjelzés, időjárás és vizállás. 13:05: Egészségügyi kalandárium. 14: Hanglemek. 15:45: Szalonzene. 16:30: „A magyar népdal”. Előadás. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17:10: Cigányzene. 18:15: „A magyar fajta”. Felolvasás. 18:45: zongora. 19:15: Hírek. 19:25: Lászt: XIV. magyar parlamenti. Hanglemek. 19:40: „A Gypsa szegények”. Elbeszélés. 20:10: „Balatoni est”. Rendező Csanády György. 21:40: Hírek, időjárás. 22: Táncclemek. 22:40: Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven. 23: Cigányzene.

Rendszeres hétköznapi műsor-számok:

6:45: Torna, hírek, hanglemek, étrend. 10: Hírek. 10:20: és 10:35: Felolvasás. 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó. Himnusz, időjárás-jelentés. 12:40: Hírek. 13:20: Pontos idő, időjárás, vizállás. 14:30: Hírek. 14:45: Műsor-ismertetés. 15: Placi árak. 16:45: Pontos idő, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19:15: Hírek. 21:40: Hírek, időjárás. 22:40: Hírek németül, angolul, olaszul. 00:05: Hírek.

HÉTFŐ, VII. 3.

12:10: Szalonzene. 13:30: Szórakoztató zene. 16:15: Diákféra. 17:10: „Híres magyar mecenások”. Előadás. 17:40: Cigányzene. 18:50: „A szászéves Henley regatta”. Előadás. 19:25: Gere Lola, az Operaház tagja énekel. 19:55: „Hogyan készült a népszimfű?”. Előadás. 20:10: Magyar Női Kamarazenekar. 20:50: „Nagyörökös kertek”. Közvetítés. 22: Koncert fuvószenekar. 23: Hanglemek.

Mezőgazdasági rádiónyelvadások

BUDAPEST I.
Július 2., vasárnap, d. u. 3 óra:
SULYOK BALÁZS: „A cséplési szeszvesztés csökkentése.”
BARANYOVITS FERENC: „Védekezés a gabonasziszik ellen.”
BUDAPEST II.
Július 4., kedd, este 6.40 óra:
Mezőgazdasági félóra.
Július 8., szombat, este 7.30 óra:
Mezőgazdasági félóra.

KEDD, VII. 4.
12:10: Hegedű, ének, zongora. 13:30: Cigányzene. 16:10: Asszonyok tudósadja. 17:10: Hanglemek. 18:10: „A Jupiter-lámpák alatt”. Csevegés. 18:40: Tárogató, harmónium és hárfá együttes. 19:25: „Debreceen és Anglia”. Felolvasás. 19:55: Hangszerkarabé. 20:55: „Rádión a rádióról”. 21:10: Cigányzene, ének. 22: Szalonzene. 22:3: Katonazene. 23:20: Németnyelvi előadás.
SZERDA, VII. 5.
12:10: Balalajka-zenekar. 13:30: Hanglemek. 16:15: Diákféra. 17:10: Cigányzene. 18:15: Közvetítés Varsóból. 18:40: Szalonzene. 19:35: „A mélyasmadár”. Hanglákák három felvonásban. 20:40: Operaház zsekek. 22: Táncclemek. 22:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, VII. 6.
12:10: Cigányzene. 13:30: Országos Postászenekar. 16:15: „Háztartási tudósadja”. 17:10: „A Szepesség városai”. Előadás. 17:40: Táncclemek. 18:20: „Csusteljestmények”. Előadás. 18:50: Viola da gamba szimfon. zongorakísérettel. 19:25: „Hát hónap története”. Hanglákák az év első felének eseményeiről. 20:55: „Nyári este Chopin szülőháza előtt”. Közvetítés Zelezowa-Woldból. 22: Francia operetrszettek. 22:25: Szalonzene. 23:30: Cigányzene.

PÉNTEK, VII. 7.
12:10: Zongora. 12:55: Hegedű, zongora. 13:30: Táncczene. 16:15: Diákféra. 17:10: Szalonzene. 17:40: Sportközlemények. 18:05: Karének. 18:40: Külügyi negyedóra. 18:55: Hanglemek. 19:25: „Az én rádióműsorom”. Dr. Sziklay Lászlóné, Rohringer Erzsébet dilyngetés pályaműve. 20:25: „Séta Débaranyában”. Közvetítés Mátyásfalv. Harkányfürdő és Siklósról. 21:10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23: Cigányzene.

SZOMBAT, VII. 8.
12:10: Katonazene. 13:30: Hanglemek. 16:15: Mesék. 17:40: Táncclemek. 18: „A július 10-én kezdődő Nemzetközi Mezőgazdasági Ipari Kongresszus”. 18:45: „A szász magyar gyermekek”. Előadás. 19:25: Hegedű, harmónium. 19:50: „Az első magyar képköltés”. Előadás. 20:10: Közvetítés a Márkus Park-színházról. „Dalol a nyár”. Zenés vigjáték nagy felvonásban. 23:20: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, VII. 2. 11.25: Rendőrnékar. 15.05: Szalonzene. 18.45: Előadás. 20.20: Előadás. 20.50: Hanglemek. — Hétfő, VII. 3. 19.30: Előadás. 20.20: Előadás. 20.50: Kamarazene. — Kedd, VII. 4. 19.15: Hanglemek. 20.20: Előadás. 21: Szalonzene. — Szerda, VII. 5. 19.35: Hanglemek. 20.20: Sakkelőadás. 20.50: Cigányzene. — Csütörtök, VII. 6. 19.30: Felolvasás. 20.20: Szalonzene. 20.50: Elbeszélések. — Péntek, VII. 7. 19.30: Előadás. 20.20: Hanglemek. — Szombat, VII. 8. 16.55: Berlin-Bécs — Budapest városközi evezőverseny közvetítése. 18.15: Előadás. 20.20: Országos Postászenekar. 21:30: Szalonzene

KIADÓTULAJDONOS:
FIALI MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.